

VÄSTERBERGSLAGENS

UFO

nr **3** 1985

NYTT

UFO-NYTT är en tidskrift för medlemmar inom
Västerbergslagens UFO-förening
UFO-NYTT utkommer 4 gånger per år

FRÅN REDAKTIONEN

Så har vi då kommit till detta års slut också med allt det som hänt under det gångna året. Vem minns inte Januari 1985. Det var en månad när Undersökningsgruppen inte sov många timmar per dygn. Men det är ju det som vi önskar ska hända men det behövde ju inte komma allt på en enda gång. Nu kommer i alla fall årets sista UFO-NYTT som innehåller en hel del saker som många kommer att riva sig i huvudet och säga "det finns väl inte". Bergets gåtfulla folk t. ex sanning eller fantasi. De stumpade djuren och Helikoptrarna. Händelsen med läkarfamiljen i Norrköping är rätt intressant. Så har Västerbergslagens UFO-förening haft en monter med UFO-material på flygmässan i Borlänge 14-17 nov 1985. Har Du inte läst NR 1 av tidningen CONTACT så skall Du göra det - en mycket intressant skrift. Radiosignaler och UFO är en artikel som kan intressera många.

Så får Du heller inte glömma att sända in förslag på den nya styrelsen till årsmötet. Medlemmar i den gamla styrelsen finns i tidningen samt en nomineringslista som Du skall fylla i och sända in till Västerbergslagens UFO-förening Box 71 771 01 Ludvika. Det är Du som bestämmer vilka som skall sitta i styrelsen. Den 26 jan 1986 är Årsmötet. Kallelse kommer.

Redaktionen vill till sist önska alla medlemmar och läsare en riktigt GOD JUL och ETT GOTT NYTT ÅR

Bernt Monica Ingvar

I redaktionen: Bernt Berglund Monica Eriksson Ingvar Kjällving

Medlemskap för 1986 40:- kronor

Under 16 år- 25:- kronor

Adress: Box 71 771 01 Ludvika

Nu ser indianerna hundratala tefat!

En mängd flygande tefat, så kallade UFO:s, har siktats över två isolerade indianreservat i USA, och folk-livsforskarna drar nu paralleller med gamla stamsägner om mystiska besökare från andra planeter.

□□□ Pålitliga observatörer som skogsbrandsbevakare och reservatpoliserna ligger bakom de flesta av de drygt 160 observationerna av lysande föremål som rört sig över himlen i nordvästern.

– Man kan gott koppla ihop dessa observationer med gamla indianska legender, menar chefen för skogsbrandsförsvaret i Yakimareservatet i södra delen av delstaten Washington. Han heter William Vogel, och från hans ansvarsområde har inte mindre än 80 rapporter om UFO:s kommit in till myndigheterna.

Man har sett märkliga ljusfenomen på himlen, liksom föremål av obestämd art som stannat ovanför bilar och på ett oförklarligt sätt fått elektrisk utrustning som radioapparater och strålkastare att sluta fungera.

80 observationer

Sedan 1966 har cirka 80 observationer gjorts i Ute-reservatet i Utah. Dessa har granskats av dr Frank Salisbury, som är fysiolog vid Utah State University i staden Logan.

Han säger att det är över 500 människor som gjort dessa observationer.

– Därför kan de inte avfärdas som påhitt.

Polissergeant Harry Simskin vid reservatpoliserna i Yakima säger att

observationer av oförklarliga saker på himlavalvet på senare tid blivit så vanlig att folk inte längre bryr sig om dem.

En av de mest detaljerade beskrivningarna om UFO-observationer kommer från just Simskin. Han och en kollega var ute på patrulltjänst när de plötsligt fick se ett lysande föremål stå i silhuett mot bergen.

– Föremålet utstrålade först vitt ljus, men när vi kom närmare kunde vi också upptäcka röda, gula och gröna ljus från det. Jag tvivlar inte ett ögonblick på att det var ett flygande tefat. I varje fall var det inte frågan om en helikopter eller ett mindre flygplan.

Lysande dalar

Willard Vogel, skogsbrandchef i Yakima, berättar om människor som sett tefat som lyst upp hela dalar. Det har sett ut som om det legat en mindre stad i sänkan, men när man nästa dag

undersökt platserna från helikopter har man kunnat konstatera att de varit lika öde som alltid.

Lloyd Arrowchis, polischef i Ute-reservatet, påstår att han sett minst 24 flygande tefat under de tio år han tjänstgjort där.

– Jag har aldrig haft hallucinationer, säger han. Inte heller har jag hittat på det jag skrivit i mina rapporter. Vid minst sex tillfällen har jag sett mystiska föremål röra sig sakta över himlen.

De har alla haft ett orangegult ljus högst upp och något som liknat sökarljus undertill.

– Det har sett ut som om föremålen sökt efter något, men när jag försökt att komma närmare har de alltid försvunnit.

Övermänniskor

– Sägner och legender bland indianerna kan ha ett visst samband med dessa märkliga UFO-observationer, säger Watson Totus som är ledare för stamrådet på Yakima-reservatet. Det finns många legender som berättar om övermänniskor. Dessa skall ha kommit från andra planeter.

Virginia Beavert Martin, tidigare lektor i indianska språk, ansluter sig till denna teori. Hon menar att indianska profeter och spåmän för hundratala år sedan har förutsagt det som nu sker.

– En av sagorna berättar om en man med röda ögon.

Han hade en mirakulös förmåga att bota olika sjukdomar, säger hon. Denne man kom och levde bland indianerna.

När han blev gammal och det var dags för honom att dö, berättar legenden att han bad att få bli förd till en särskild plats. Efter kort tid hämtades hans döda kropp av ett stort, flygande föremål som kom ner från himlen.

– Jag har själv sett sådana flygande föremål, förklarar hon. De liknade ljusbollar som flög fram och åter. Det kan omöjligt ha varit flygplan eller helikoptrar.

Droppföremål

Larry George, tidigare docent på indiansk mytologi vid flera skolor i Washington, förklarar att han inte längre kan hålla räkning på alla de UFO-observationer han gjorde under den tid han arbetade som brandvakt i Yakima-reservatet.

Under den perioden såg han ofta skinande ljus. De var både röda, blå och allmänt metallaktiga. En gång såg han också flera droppformade föremål, till synes av metall, som rörde sig över himlen.

Han jämför sina egna upplevelser med en indiansk sägen som berättar om hur ett flygande föremål dök ner i en sjö intill en indianby. Efter en stund kom det upp igen och försvann mot himlen.

– Dessa indianska legender kan mycket väl bli viktiga hållpunkter om man en gång får möjlighet att identifiera de märkliga föremål som observerats – vad de än kan visa sig vara, säger han.

Babyloniska lertavlor om den stora kometen

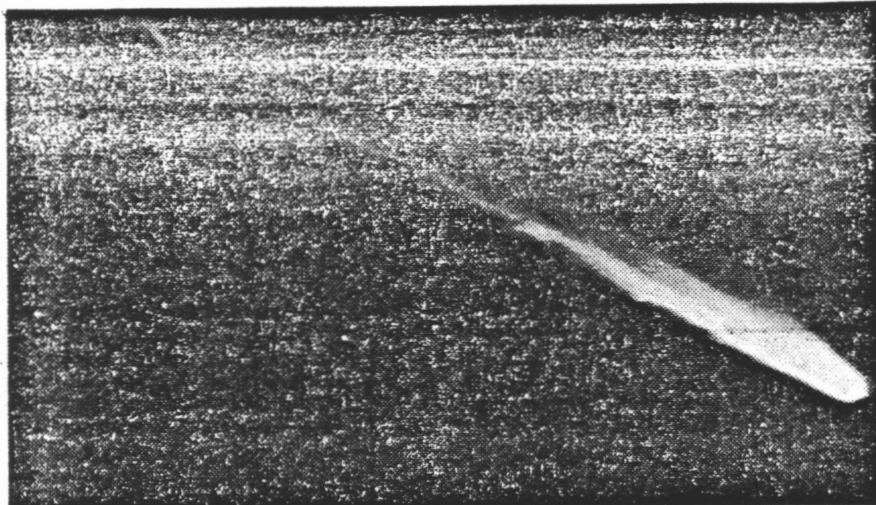

HARRY
BÖKSTEDT

Medan hela världen går och väntar på att nästa års grandiosa himlasyn — Halleys komet — skall uppenbara sig har några forskare hittat kometen på mer än tvåtusen år gamla babyloniska lertavlor i British Museum. Det rör sig om anteckningar om besök av kometen åren 164 och 87 f. Kr. I det förstnämnda fallet är det fråga om den första kända observationen av kometen detta år. Det är också den näst äldsta rapporten om Halleys komet över huvud taget. Dessförinnan finns bara en kort kinesisk notis om det närmast föregående besöket år 240 f. Kr.

Den Stora kometen vandrar runt solen i en långsträckt bana, och det är när den för varje varv kommer närmast solen som den lyser upp den jordiska natthimlen. Det är för övrigt den enda av de periodiskt återkommande kometerna som regelbundet är synlig för blotta ögat. Den återkommer med 75—80 års mellanrum. Variationerna beror på de olika störningar som den utsätts för från planeter i solsystemet.

År 1682 gjorde kometen ett av sina strålande framträdanden, och studerades då av bl. a. den engelske astronomen Edmund Halley. Tjugotre år senare dristade han sig att förutsäga att den skulle komma tillbaka julen 1758. Det gjorde den, och Halley, som vid det laget länge vilat i sin grav, hedrades genom att kometen fick hans namn. Med ledning av tidigare årtal för kometens besök och Newtons nyligen formulerade lagar för gravitationen och himlakropparnas rörelse hade han räknat ut kometens bana med stor precision.

Gär man längre bakåt i tiden visar det sig att varje besök av den Stora kometen finns dokumenterat i skrift med mycket exakta data för passagen närmast solen (perihelion) ända sedan år 989 e. Kr. (Däribland den som inträffade 1066, året för normandernas erövring av England, och som finns avbildad på Bayeuxtapeten.) Därbortom är exaktheten i allmänhet inte lika stor i de bevarade vittnesbörden. Det rör sig främst om kinesiska observationer. Den äldsta utförliga beskrivningen är från år 12 f. Kr.

Vad ingen tidigare tänkt på att leta efter med någon större energi är värdefulla uppgifter om kometer i de gamla babyloniernas efterlämnade skrifter. Och det trots att den grekiske historikern Diodoros Siculus (första århundradet f. Kr.) faktiskt meddelar att de innehöll sådant. Ett tips som för övrigt Halley själv avfärdade som värdeöst. Liksom många andra levde han i övertygelsen att babyloniernas intresse för himlafenomenen var rent astrologiskt.

Vad det utan tvivel var från början när Mesopotamiens sumerer i tredje årtusendet före vår tideräknings början gav namn åt planeter och stjärnbilderna och trodde att de styrde människor-

nas öden. Men även om tron på mystiska samband mellan himlakropparna och livet på jorden hängde med genom århundradena övergick stjärnskådandet så småningom till en rent naturvetenskaplig verksamhet. Till skillnad från grekerna tycks babylonierna inte så gärna ha gett sig hän åt teoretiska spekulationer om naturfenomenens uppkomst och natur. De nöjde sig med att observera, mäta och räkna. Det låg ganska avancerad aritmetik bakom t. ex. deras exakta förutsägelser av mån- och solförmörkelser.

Från åttonde århundradet f. Kr. — under kung Nabonassar — blev det en officiell angelägenhet att föra regelbundna anteckningar om månens och planeternas gång, men det var från slutet av sjunde århundradet, i och med de kaldeiska kungarnas övertagande av tronen i Babylon, som det hela fick en verkligt systematisk och vetenskaplig karaktär.

Det finns drygt 2 000 babyloniska texter bevarade i form av kilskrift på lertavlor. De flesta ligger hos British Museum i London. Omkring 1 200 är fragment av astronomiska journaler, större delen från perioden 380—40 f. Kr. Den yngsta bevarade astro-

Det finns drygt 2 000 babyloniska texter bevarade i form av kilskrift på lertavlor. Mer än hälften av dessa är fragment av astronomiska journaler. De båda tavlorna med uppgifter om Halleys komet, som passerade jorden hösten 164 f Kr, är svårt skadade.

nomiska skriften är en almanack för år 75 e. Kr.

I journalerna antecknades inte bara himlakropparnas rörelser. I slutet av varje månad bokfördes också andra viktiga omständigheter — som priserna på en del vanliga basvaror, och vattenståndet i Euftrat, men också sådana begivenheter som svåra oväder, jordbävningar och kometer. Det var uppgifter som babylonerna enligt C B F Walker vid British Museum uppenbarligen samlade på för att få underlag till förutsägelser om när samma fenomen skulle återkomma. Kanske hann kaldeerna rentav samla in så många data även om Halleys komet att de kunde räkna ut när den skulle komma tillbaka?

Att den förekommer i månadsrapporterna vid två tillfällen är vad några forskare nu har lyckats utröna — en österrikisk orientalist, H. Hunger vid Wiens universitet, och F R Stephenson och K K C Yau vid institutionen för fysik vid universitetet i Durham i England. (Nature 18/4, ss 566—567 o. 587—592.)

I en sådan "månaden i korthet" från år 164 f. Kr. har de funnit följande passus: "Kometen som förut syntes i öster på Anus väg i Plejadernas och Oxens stjärnbilder (...) åt väster och fortsatte på Eas väg."

Det babyloniska ordet för kometer (och meteoriter) var "sallammu". Himmelssfären delades in i tre stora regioner som var och en behärskades av en av de tre gamla sumeriska storgudarna. Området på ömse sidor om ekvatorn (ungefär mellan +17 gr. och -17 gr.) föll under Anu. Den nordliga delen av himlen tillhörde Enlil, och den södra Ea. Enligt den babyloniska urkunden Mur-Alpin ("Plogen"), sammanställd c:a 1000 f. Kr., befann sig solen under en fjärdedel av året inom vart och ett av dessa himlabälten för att sedan gå vidare till nästa. Vilket förklarade de tre månader långa årstiderna vinter, vår, sommar, höst.

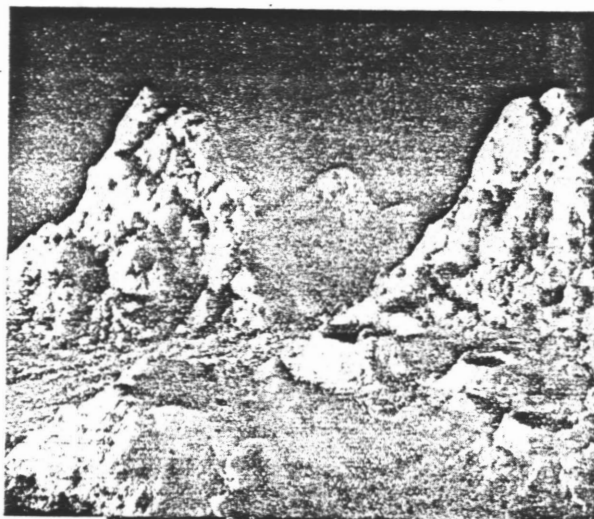
Halleys komet nämns också på en annan lertavla, troligen en dublett, från samma år. I båda fallen är lertavlorna svårt skadade, och kan tänkas ha innehållit mycket mer information från början.

På tavlorna finns anteckningar om månen och planeterna som gör att de med säkerhet kan dateras till den månad som började den 21 oktober år 164 f. Kr.

Den Stora kometen bör ha passerat perihelion mellan 9 och 24 november detta år. Vid sin återkomst år 87 f. Kr. var den ljusstarkast mellan 25 och 14 augusti enligt de uppgifter som forskarna kunnat utläsa ur texten på en lertavla från detta år.

Månen — vår granne i världsrymden.

Av alla himlakroppar är månen den, som kommer oss allra närmast. Om vi skulle roa oss med att åka expresståg till månen, skulle färden ta 166 dagar i anspråk; för att nå solen, skulle vi behöva 177 år. Det är alltså ungefär lika mycket längre till solen än till månen som ett år är längre än en dag. Till närmaste stjärna skulle ett expresståg behöva 40 miljoner år. Skulle vi mäta upp sträckan i kilometer, skulle vi finna, att månen i medeltal ligger 384 000 km från jorden, det är en vägsträcka ungefär 10 gånger så lång som runt hela jordklotet. Ibland är månen oss närmare, ibland är den längre bort. Månen svävar nämligen runt omkring jorden, varv efter varv, men jorden ligger inte alldeles

Ett illustrerat uppslagsverk om

RYMDENS ERÖVRING

Rymdens erövring, mänsklighetens största äventyr, presenterad i ett praktfullt och närmast outtömligt uppslagsverk. Raketeknik, bemannade rymdfärder, baser i rymden, pionjärerna, planetsonder, framtiden...

En "rymdkrönika", en ordlista och ett utförligt register avslutar detta unika bokverk.

Övers Roland Adlerberth,
övers och sv gransk Sven
Grahm och Fredrik von Scheele,

okt, inb, färgill, ca 360:-

Legenda -läsvärt!

Bergets gåtfulla folk!

Varifrån kommer de? När kom de? Hur kom de? Hur lever de? Frågorna är många kring det gåtfulla folk som sägs leva i eller runt Mount Shasta i Kalifornien, USA. Ögonvittnen har sett dem, deras farkoster, men det finns inga riktiga bevis.

En okänd ras av människor bor i en utslocknad vulkan i norra Kalifornien. Ingen vet vilka de är eller var de kommer ifrån. Hundratals vittnen berättar om cigarrformade farkoster som stigit upp från Mount Shasta — legendernas berg.

Sagor och myter från hela världen berättar om höga berg som gudarnas bön. Mäktiga snöklädda toppar har i alla tider ingett människan en känsla av fruktan eller vördnad. Det är därför inte så konstigt att de flesta religioner har sina heliga berg. Dyrkan och offer till gudarna gjordes i anslutning till de högsta platser man kunde finna.

De gamla grekerna hade sitt Olympos, där gudarna bodde i överjordiskt praktfulla palats. På berget Sinai mottog Moses lagtavlor från gudomliga väsen. Kinesiska legenden berättar om vitklädda helgon som håller till på berget Muztagatan i nordvästra Kina.

Idag har myterna fått en annan utformning. Många påstår på allvar att berättelserna om heliga berg bär på en kärna av sanning. Ännu så länge okända raser och hemliga brödraskap har sina baser i svåråtkomliga bergstrakter. När primitiva människor i forntiden kom i kontakt med dessa grupper såg de upp till dom som gudar.

Det 4 000 meter höga Mount Shasta i Kalifornien har samlat mängder av mer eller mindre fantastiska kulturer kring sin fot. Alla lika övertygade att berget döljer en hemlig koloni av andligt högstående och tekniskt överlägsna individer.

Mycket av legenden kring Mount Shasta går tillbaka till boken "*A Dweller On Two Planets*", som publicerades 1884. Författaren, Fredrick Oliver, som bodde i närheten av berget, påstår att de som slagit sig ner i denna hemliga bön är Atlantider. Deras förfäder överlevde kontinenten Atlantis undergång för tusentals år sedan och de grundade ett avskilt samhälle i berget.

Under berget, berättar Oliver, finns långa tunnlar och vidsträckta underjordiska utrymmen. Hemliga stendörrar, som endast kan öppnas med en antigravitationsmetod, döljer ingångarna till grottkolonin. Invånarna har stora ci-

garrformade flygfarkoster till sitt förfogande. Dessa drivs med magnetisk kraft och blir starkt lysande på natten.

Fria fantasier eller en fantastisk verklighet? Faktum är att mängder av UFO-observationer rapporterats kring Mount Shasta. Hundratals vittnen intygar att de sett stora silvriglänande, cigarrformade farkoster ljudlöst stiga upp från berget och färdas ut mot havet.

I oktober 1956 såg David Williamson, hemmahörande i det lilla samhället Shasta City, 14 lysande föremål som utförde en märklig luftcirkus över berget. Ett av ljusen lämnade gruppen och svävade ner på Mount Shastas topp.

Då och då har kraftiga ljuspelare observerats på berget. Bilar som närmast sig området har fått svårt med tändningen. Men när man vänt om och färdats tillbaka igen har allting fungerat normalt.

Ett flertal gånger har svåra skogsbränder rasat i Mount Shastas närhet. När elden närmast sig berget har en underlig dimma framträtt som bildat en perfekt cirkelrund vägg. Lokalbefolkningen har ibland roat sig med att ta med sig tvivlare på en tur i skogen för att visa den skarpa gränsen där elden oförklarligt stoppats. Innanför cirkeln reser sig gamla träd mycket högt, utan tecken på skador. I området nedanför är träden betydligt mindre.

Medlemmar från den mystiska kolonin rapporteras då och då besöka samhällena vid bergets fot. Till en början ryktades att de var indianer. Men deras hy var vit och klädseln påminde om antikens greker eller buddhistiska munkar.

De är långa och majestätiska till utseendet och har förmågan att försvinna i tomma intet om någon blir för nyfiken. Vid några tillfällen har de inhandlat varor i närliggande orter. Deras engelska är i det närmaste perfekt men de vägrar att svara på frågor om sig själva. Som betalning har de lämnat guldklimpar till ett mycket högre värde än det egentliga priset. De förklarar att de inte har användning för pengar i vår bemärkelse.

Professor Edgar Larkin, från Mt Loweobservatoriet, hör till dom som observerat märkliga ting på Mount Shasta. När han en dag experimenterade med ett nytt teleskop för att justera en ny standardskala, riktade han instrumentet mot Mount Shasta. När han vred teleskopet så att synfältet innefattade bergets nedre, östra sida, fick han syn på en glittrande kupig yta bland träden.

Kupolen påminde om en orientalisk byggnad. Efterhand som solen rörde sig framträdde flera kupoler i samma stil. Mellan träden syntes också delen av byggnad som tycktes bestå av marmor. Professor Larkin visste att några sådana byggnader inte fanns vid berget så han

lät teleskopet stå kvar för att se hur området tog sig ut vid solnedgången.

Till sin förvåning fick han se att kupolen upplöstes av ett starkt vitt ljus-sken. Tillsammans med några kollegor för professor Larkin till Mount Shasta för att lokalisera den märkliga byggnaden. Men på platsen fanns inte ett spår av några kupoler.

Till de mest fantastiska berättelserna om den mystiska kolonin kan räknas de personer som påstår sig varit inne i berget. Den amerikanske filosofen Maurice Doreal fick en personlig inbjudan att besöka platsen under den av sina föredragsturnéer i Los Angeles 1931. Två personer erbjöd Doreal att spendera weekenden i Mount Shasta-kolonin.

Doreal förklarade att han inte skulle hinna åka så långt eftersom han var upptagen i Los Angeles den följande veckan. "Vi har ett annat sätt att resa" intygade besökarna. De tog honom till en enslig plats utanför staden. Där fick han ta på sig en tunn mask för ansiktet. Materialet påminde om cellofan. Kring midjan fäste de ett bälte med två små fickor på sidan och en rad knappar i mitten.

Besökarna ställde sig på var sin sida om Doreal och bad honom trycka på några knappar. Ett surrande ljud hördes och gruppen tycktes omges av ett kraftfält. De stiger snabbt upp i luften på mycket hög höjd. Resan till Mount Shasta tar bara cirka 20 minuter.

Slutligen når de fram till en grotta med enorma dimensioner, flera kilometer i diameter. En stor lysande sfär i grottans mitt fungerar som ljuskälla. I denna underjordiska plats finner Doreal en hel stad, vackra hus, trädgårdar och parker. Genom sitt överlägsna teknologiska kunnande behärskar invånarna alla energier som behövs för att växtligheten ska trivas.

Medellivslängden är 150 år och sjukdomar är i det närmaste okända. De är avlägsna släktingar till de atlantider som lämnade kontinenten Atlantis, innan den gick under, för tusentals år sedan. Kolonin har en slags väktarfunktion på jorden. Genom att bjuda in utvalda personer för instruktion har de i hemlighet kunnat påverka människans utveckling.

Om någon försöker nå kolonin utan att vara inbjuden, avstyrs personen effektivt med fysisk eller psykisk påverkan. Så länge mänskliga kulturutvecklingen inte nått till en viss punkt, tillåts ingen öppen kommunikation. Efter besöket förs Doreal lika snabbt tillbaka till Los Angeles.

En rövarhistoria för godtrogna?

Ingen kan med bestämdhet säga vad som ligger bakom alla märkliga fenomen kring Mount Shasta. Området vimlar av mer eller mindre fantastiska sekter som alla slagit mynt av historierna om den märkliga kolonin.

Patrick Moore/John Mason
HALLEYS KOMET

Nu kommer "den stora kometen" tillbaka. Det är 76 år sedan sist. Den här gången står vetenskapsmännen väl rustade och beredda. Boken ger fakta och tips inför kometens återkomst. Övers Johan Näsström. Ill.

Natur och Kultur
inb ca 188: - prel. Utk okt.

Underligt UFO-foto

Får ett flygande tefat, ett UFO, verkligen se ut hur som helst? Ja, det verkar inte bättre och numera tycks det vara sällsynt att det har den klassiska diskusformen.

Den här märkliga tingesten — aldrig identifierad, som vanligt officiellt förnekad och en gåta för den stora allmänheten — föreställer ett flygande tefat, som "lyfte från toppen av en kulle i ett område med högspänningsledning, ändrade färger och blev till slut till en stjärna".

Den togs av fru Stella Lansing i februari 1967, någonstans över Massachusetts i USA.

Stella Lansing/foto

Flygande tevärmare

I den amerikanska delstaten Kalifornien kan allt hända, det är de flesta överens om.

Men försök föreställa er hur ni själva skulle reagera om ni fick se vad Tom Patterson såg den 24 januari 1867:

Enligt vittnet dök det då upp på himlen — "en flygande tevärmare på fyra ben, som flög under intelligent styrning och helt ljudlöst" en timme över Yorba Linda!

Tom Patterson/foto

Oidentifierade helikoptrar rapporteras ideligen från alla delar av världen, även Sverige, ofta i samband med UFO-fenomen eller djurstympningar. Flera forskare är nu övertygade om att bakom de mystiska helikoptrarna ligger samma okända varelser som bemannar tefaten.

Det pågår mycket runt vår jord som aldrig når ut i pressen, inte bara när det gäller rena UFO-fenomen. Den ringa information som når allmänheten är som toppen på ett isberg. Man kan onekligen känna en viss sympati för myndigheter som inte vill släppa ut information om alla bisarra händelser.

Ett fenomen som uppmärksammas mer och mer bland UFO-forskare är oi-

Helikoptrarna dyker upp då och då, sedan kan man alltid hitta liken efter stympade djur, hittills har över 1 600 fall av stympade djur blivit rapporterade

identifierade helikoptrar. Antalet rapporter är nu så många och väldokumenterade att de blivit en del av UFO-gåtan.

Under ubåtsjakten i Karlskrona våren 1984, iaktogs en okänd helikopter nordväst om Hasslöv. Observationen gjordes av en vaktpost på Hasslöbron en söndagskväll i början av april. Den "främmande luftfartskosten", som Göteborgspolisens kallade den, iaktogs också av flera civilpersoner.

Enligt försvarsstaben fanns det varken militär- eller polishelikoptrar i området vid tillfället. Den lyckades alltså ta sig in och operera i den mycket välbevakade skärgården utanför Karlskrona, och också försvinna spårlost.

Birger Sundkvist, från Bomsund i Jämtland, färdades den 2 mars 1982 i bil

tillsammans med tre kamrater då han plötsligt upptäckte ett märkligt flygande föremål. Birger och de andra steg ur bilen men inget ljud hördes från föremålet, som passerade förbi i trädtopphöjd i riktning mot Östersund. Det liknade en helikopter och kunde iaktas under ca två minuter.

En intressant observation gjordes i Varberg av fru Kerstin Jönsson och hennes son Mats den 7 februari 1973. Från sitt fönster, med havsutsikt, fick Kerstin syn på ett lysande tefatsformat föremål. Hon tog fram en kikare och kunde noggrant studera föremålet. Samtidigt med tefatet fick Mats syn på en helikopter som färdades utmed kustbandet. Båda föremålen försvann på några minuter.

Den numera nedlagda UFO-organisationen GICOFF gjorde en noggrann undersökning av fallet. De kontaktade helikopterförläggningar, polisens helikopteravdelning och centrala flygtrafikledningen i Stockholm, men ingenstans kunde man identifiera helikoptern eller dess uppdrag.

Liknande fall av oidentifierade helikoptrar har rapporterats från andra platser i både Sverige och Norge. På Åland hade man 1972 en våg av rapporter om okända helikoptrar. Det kan naturligtvis röra sig om främmande staters intrång på svenskt territorium men frågetecknen hopar sig, speciellt när vi tar med de utländska observationerna i bilden.

Den händelse som blivit mycket uppmärksam i USA nyligen är Cash-Landrum-fallet. På kvällen den 29 december 1980 färdades Betty Cash och Vickie Landrum, båda ca 50 år, och barnbarnet Colby Landrum, nio år, på en ödlig väg mellan New Caney och Huffman, inte långt från Houston, Texas i USA. Plötsligt får de syn på ett gigantiskt diamantformat föremål i luften, som spy ut röda och orangefärgade eldsflammar från undersidan.

De stannade bilen och gick ur för att titta närmare på föremålet som nu hängde i trädtopphöjd invid vägen, cirka 50 meter från bilen. Betty kände en intensiv hetta från UFO:t. Vickie stod på andra sidan bilen och höll om lille Colby. Pojken skrek av rädsla och Vickie och Colby satte sig åter i bilen. När Betty återvände till bilen var handtaget så hett att hon var tvungen att använda jackan för att stänga dörren.

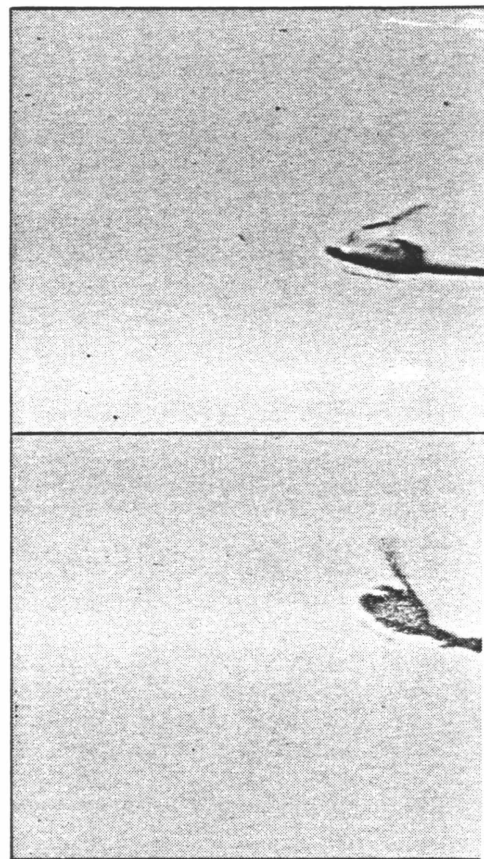
De följde UFO:t några kilometer när plötsligt 23 helikoptrar dök upp intill föremålet. De såg ut som militärhelikoptrar med dubbla propellrar. Strax därefter försvann både UFO:t och helikoptrarna.

Sedan började mardrömmen för Betty och Vickie. Betty fick svår huvud-

värk, illamående, röda utslag och svullnader i ansiktet. Ögonen svullnade igen så att hon inte kunde se på flera dagar.

Både Betty och Vickie förlorade det mesta av sitt hår. Även Vickies ögon skadades och i hennes naglar uppstod håligheter. Båda kvinnorna har tidigare mycket aktiva och hade ett gott anseende. De drev en restaurang och livsmedelsaffär tillsammans. Sedan UFO-händelsen har de inte kunnat arbeta en dag och deras liv har slagits i splirror.

Läkaren som undersökte Vickie sammanfattade diagnosen: "Strålningsskador. Typ och dos okänd". Militären ville inte vidkännas händelsen, men eftersom helikoptrar var inblandade har de båda kvinnorna stämt amerikanska

flygvapnet på tio miljoner dollar (cirka 80 miljoner kronor) på grund av de skador de fick av händelsen.

Frågan är om de någonsin kan få ut några pengar. Det skulle innebära att flygvapnet officiellt erkände UFO:s existens. Men kanske kom inte helikoptrarna från militären?

Den amerikanske UFO-forskaren Raymond E. Fowler ägnade ett helt kapitel åt oidentifierade helikoptrar i sin senaste bok "The Andreasson Affair, Phase Two". Han har gjort noggranna undersökningar av flera rapporter i New Englandområdet, där svarta helikoptrar utan beteckningar uppenbarligen följt både UFO-vittnen och forskare.

Ursprungligen ägnade sig Fowler åt

att dokumentera **Betty-Andreasson-Lucas** upplevelser. Hon påstår sig bland annat ha blivit ombordtagen på ett tefat i Massachusetts 1967. Till en början avfärdade Fowler Bettys tal om närgångna helikoptrar. Men när hennes man, **Robert Luca**, som är pilot, visade mängder av foton på okända helikoptrar förstod Fowler att detta var en del av hela fenomenkomplexet.

Trots det paranoida i tanken tycktes helikoptrarna följa paret Luca överallt. När de flyttade till ett nytt område kommenterade grannarna att de aldrig någonsin sett så många helikoptrar sedan Luca flyttade in.

Robert insisterade på att föremålen inte hade några beteckningar, så att de

gan avlägsnas och djuret 'töms' helt på blod. Ändå är slaktplatserna helt fria från blod och inga spår syns efter förövarna. Ingen har någonsin bevitnat en djurstympning, i varje fall ingen som velat berätta om det. I flera delstater har, efter påtryckningar från boskapsuppfödare, speciella utredare tillsatts.

Allt talar för att förövarna är luftburna. Vid många tillfällen har man sett oidentifierade helikoptrar svävande över boskaphjor. De har observerats av personer som borde känna igen en vanlig helikopter; polismän, flygvapenpersonal och besättningar vid baser för interkontinentala robotar.

Helikoptrarna saknar beteckningar och ljudet beskrivs som dämpat. De rör

Han kontaktade alla närliggande flygvapenbaser och till och med Pentagon. Ingen kunde förklara de mystiska helikoptrarna.

Men inte nog med det. Strax efter händelserna dök en man i flygvapnets uniform upp och försökte tysta flera vittnen.

Han sa att de inte skulle diskutera sina upplevelser med någon och att de "inte hade sett någonting."

Det var inte första gången män i flygvapnets uniform försökt tysta UFO-vittnen.

Problemet är bara att de förmodligen inte alls är från flygvapnet. Flera vittnen har berättat att männen inte ser ut som amerikaner utan snarare som orientaler och att de beter sig på ett besynnerligt sätt, inte som myndighetspersoner.

Hoten blev under 1966 så många att Pentagon tvingades komma med en officiell förklaring. Överste **Geroge Freeman**, förklarade att man fått flera rapporter om okända män i flygvapnets uniformer. "Dessa män har inget med flygvapnet att göra", förklarade Freeman.

Hösten 1976 såg en jägare i Red Mountain-området i Montana, USA, en svart helikopter utan beteckningar landa bakom en kulle. Nyfiken närmade han sig helikoptern och ropade hälsningar till de sju män som kom ur farkosten.

Men när han kom närmare insåg han att det var något märkligt med besättningen. De verkade alla vara orientaler, kineser eller japaner. Deras ögon var sneda och hyn olivfärgad och de pratade med varandra på ett okänt språk. När jägaren kom närmare gick de snabbt in i helikoptern och for iväg.

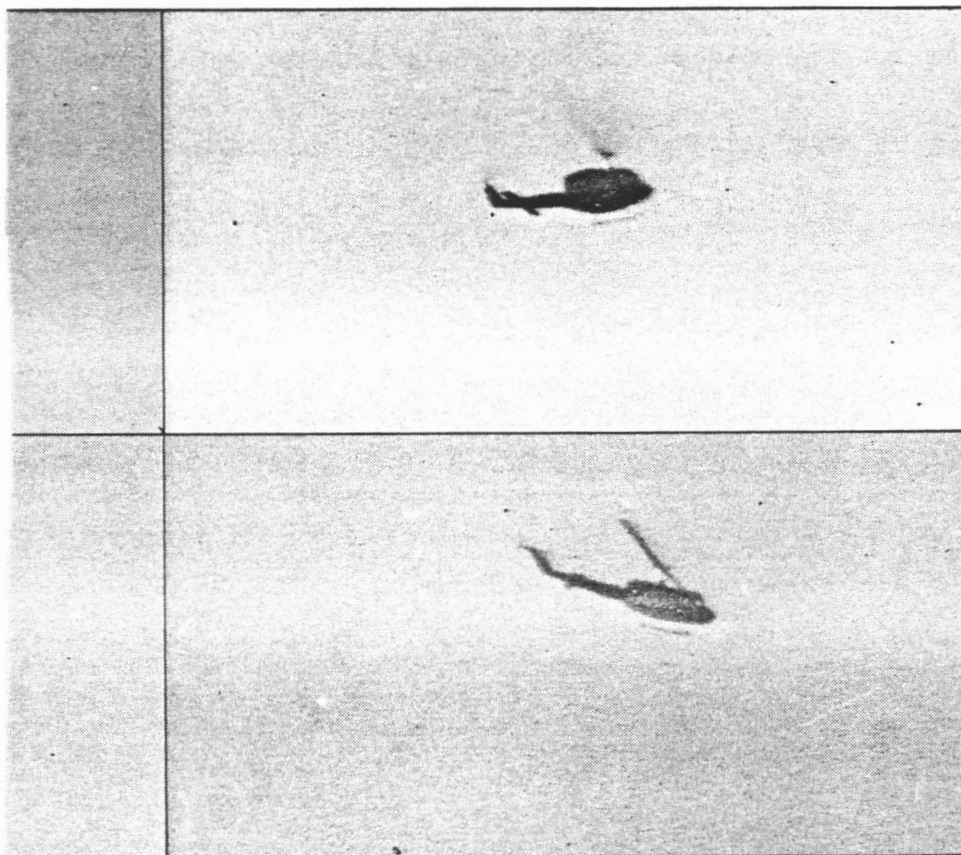
Dessa falska orientaler är mycket omtalade i UFO-kretsar. De har rapporterats i samband med kontakfall från hela världen, även Sverige. Uppenbarligen opererar dessa okända varelser över hela världen. Men var kommer de ifrån?

När den amerikanske journalisten **John Keel** var i Sverige 1976, berättade han att han sett samma typ av varelser vid flera tillfällen och att han skulle ge mycket för en pratstund med någon av dem.

Men han tror inte att de kommer från en annan planet. "De har dolt sig bakom den utomjordiska myten", menar Keel.

Tanken att mystiska främlingar färdas i tefat, helikoptrar och kanske också utbåtar och infiltrerar vårt samhälle, måste för de flesta te sig som ren science-fiction.

Men faktum kvarstår och tefaten och helikoptrarna fortsätter att flyga.

kunde identifieras och att de ofta flög betydligt under den tillåtna gränsen. Robert har försökt få hjälp från civila och militära flygbaser men ingen vill kännas vid helikoptrarna. Han har till och med kontaktat CIA, men utan resultat. Helikoptrarna fortsätter att bevakas paret.

Talrika observationer av oidentifierade helikoptrar har de senaste åren rapporterats från USA:s mellersta stater i samband med bisarra och grymma djurstympningar. Enbart 1975 inträffade 1 600 fall av djurstympningar i 28 delstater och myndigheterna är mycket oroad över utvecklingen.

Stympningarna utförs för det mesta med kirurgisk precision. Vitala organ som ögon, tunga, körtlar och könsor-

sig i de områden där stympningarna inträffar. Hundratals fall, många mycket väldokumenterade, finns registrerade.

Ändå är oidentifierade helikoptrar inte ett helt nytt fenomen. De har rapporterats då och då i samband med UFO-observationer. Vid Wanaquerservoaren i New Jersey, USA, rapporterades under oktober 1966 flera närobservationer av UFO. I samband med en observation den 11 oktober 1966 såg polismannen **Robert Gordon** sju helikoptrar som cirklade runt området. Vid en intervju efteråt sade Gordon: "Jag har aldrig i hela mitt liv sett sju helikoptrar samtidigt i det här området . . . och jag har bott här i 40 år."

Den kände journalisten **Lloyd Mallan** följde upp händelserna vid Wanaque.

Jag stod i sommarstugan och såg ett tefat landa på ängen!

□ Plötsligt lystes ängen utanför familjen Festers sommarhus i Haverdal upp av ett intensivt gulvitt sken. Ett "flygande tefat" — "en jättespindel på tio ben" — landade.

□ Läkardottern Siw Fester från Norrköping stod i badrummet som förhårad — och paralyserad av rädsla — och tittade på fenomenet genom badrumsfönstret.

□ Det hände ofattbara saker i Haverdal den här natten. En granne till Siw mötte en lysande äggformig varelse i trädgården..!

□ Här berättar de båda kvinnorna om sina fantastiska upplevelser.

Siw Festers man, Christian, läkare i Norrköping var hemma och skötte praktiken när Siw hade sin märkliga "utomjordiska" upplevelse i sommarhuset i Haverdal. — Jag tror fullt och fast på vad Siw berättat för mig, säger han. Hon hittar inte på historier.

TECKNING:
INGEMAR
BERGGREN

□ Klockan på nattduksbordet visade på fem över två när Siw Fester vaknade med en egenomlig oro i kroppen.

Det var den 21 augusti den varma sommaren 1983. Den ljumma nattvinden gav inte mycket svalka.

— Jag var genomsveitig och förstig när jag vaknade och tittade på klockan, berättar Siw. Det var bara jag och min son i sommarstugan i Haverdal i Halland. Min man, som är läkare, hade åkt hem tidigare för att sköta praktiken i Norrköping.

Jag lyssnade ut i natten efter HJ 26

något som kunde förklara min oroskänsla, men hörde inget ovanligt. Så gick jag ut på toaletten för att dricka vatten.

I samma ögonblick som Siw öppnar dörren till toaletten får hon se något fantastiskt genom fönstret. Femtio meter bort svävar ett starkt lysande luftskepp — ett "tefat" — i luften. Hon vågar knappt tro sina egna ögon.

— Det fanns där i slutet av gatan där ängen tar vid, säger hon och pekar när vi hälsar på henne i stugan i Haverdal.

— Jag var tvungen att nypa mig

själv i armen för att vara säker på att jag inte drömde. Där svävade ett flygande tefat som lyste med ett intensivt gulvitt sken! Gatan och grannhusen badade i det starka ljuset. Det var som mitt på dagen. Farkosten såg ut som en upp och nervänd djup tallrik. Och den roterade hela tiden sakta åt samma håll som visaren på en klocka. Den hängde 10—15 meter över marken.

— Under ett tiotal sekunder flög tankarna som vilda i mitt huvud, fortsätter Siw. Tänk om de landar och det kommer någon ur tefatet! Jag var vansinnigt rädd för vad som skulle kunna hända. Tanken på att ställas öga mot öga med någon sorts varelse från tefatet fyllde mig med fasa.

— Det var något säregnet med ljuset från tefatet, menar Siw. Det var som om det fanns något magnetiskt i luften och jag påverkades. Mina tankar började gå trögt. Det var som om jag stod i sirap och efter en stund var jag som paralyserad utan att kunna röra en muskel.

Nu såg Siw hur farkosten sakta sänkte sig ner mot marken. På undersidan vecklades ett tiotal ben ut sig till landningsställ. I samma ögonblick som tefatet satte benen i marken slutade det att rotera.

11 — Som en lysande jättespindel stod farkosten där på ången. Den mätte sju-åtta meter från kant till kant och var ett par meter tjock mitt på. Då tefatet tog mark var det som om strålningen, som paralyserat mig, släppte. Men skräcken och fasan välde upp. Jag ville bort från det jag såg. Och jag sprang bort i den andra änden av huset för att se om någon granne vaknat och tänt ljuset. Men det var släckt överallt.

Darrande av rädsla kröp jag ner i sängen och gömde mig under täcket. Jag var så rädd att jag mädde illa. Jag fick för mig att små varelser från tefatet rörde sig ute i trädgården. Men jag vågade inte gå upp och se efter.

Apatisk låg jag där och väntade på att det skulle bli morgon så att jag kunde ta kontakt med grannarna.

Det första Siw gjorde på morgonen var att ringa sin man Christian på hans läkarmottagning hemma i Norrköping.

— "Du kommer inte att tro vad jag berättar..." Det var det första Siw sa till mig, säger Christian. Jag hörde på henne att hon inte skämtade. Att det hon sett gjort henne ordentligt skräckslagen var uppenbart, säger Christian.

— Siw har aldrig förr pratat om "tefat" eller annat mystiskt. Vi har varit gifta i snart trettio år och har två barn tillsammans. Vi arbetar ihop nästan varenda dag så jag vågar påstå att jag känner min fru mycket väl. Hon har sannerligen inga tendenser till verklighetsflykt. Hon hittar inte på historier, går inte i sömnen eller lider av hallucinationer. Vad min fru såg natten den 21 augusti för två år sedan måste vara verkligt, det är jag helt övertygad om, säger han med eftertryck.

— Siw kan inte gärna paralyserats av skräck inne på toaletten. Tillståndet av förlamning drabbade ju henne redan efter tio, femton sekunder och på den tiden kan hon knappast fyllts med en så kraftig rädsla och skräck.

— Ljuset som Siw såg måste ha innehållit någon kraft som är okänd för oss, en kraft som gjorde henne handlingsförlamad. Dessutom utsattes ju vår granne, en ung kvinna, för en liknande förlamning den där natten.

Vi träffar grannen till paret Fester. Hon är 27 år, välutbildad. Men hon vill inte framträda med sitt namn. Vi kallar henne för Bodil.

Samma natt som Siw såg tefatet var Bodil på dans inne i Halmstad. Hon konstaterade belåtet strax innan hon kom hem att

klockan bara blivit fem i tolv, att hon skulle komma tidigt i säng trots dansen.

— När jag körde in i Haverdalsområdet där våra sommarstugor ligger möttes jag av en egenomlig stämning. Allt blev överkligt på något vis. Bättre än så kan jag inte förklara det.

— Jag parkerade min bil på uppfarten, fortsätter Bodil. När jag steg ur fick jag syn på en ljus figur som stod eller satt på mitt trädgårdsstaket. Först trodde jag att det var min pojkvän som satt där och väntade och jag undrade vad han gjorde ute så här sent på natten. När han inte svarade blev jag irriterad och menade småargt att han åtminstone kunde svara på tilltal...

Då såg jag att det inte var en människa jag talade till utan en självlysande äggformad figur! Den lyste med ett gulvitt sken, som neonljus ungefär. Ljuset från figuren påverkade mig, känslan av överklighet växte. Jag reagerade inte normalt, den äggformade figuren skrämde mig inte och jag tog några steg mot den för att försöka ta mig in i huset. Det blev tvärstopp! En osynlig vägg stod i vägen. Det verkade vara ett kraftfält som grep tag i mig. Vad som sedan hände vet jag inte. En timme av mitt liv försvann. Det blev bara svart och jag vaknade till liv en timme senare. Då stod jag kvar på samma ställe.

Den lysande varelsen var borta och Bodil gick in i sitt hus. Hon satte sig att läsa en bok mitt i sena natten, något som hon aldrig gjort tidigare! Klockan var ett.

— På något underligt vis var jag likgiltig för att det tagit mig en timme att gå de få stegen från bilen och in. Likadant var det med den lysande äggformiga varelsen, jag funderade inte över vart den kunde ha tagit vägen.

På morgonen väcktes Bodil av sin mamma som också bor i området. Hon berättade då att Siw Fester varit hos dem på morgonen och berättat att hon sett ett tefat på natten.

— Det var först då som förtrollningen från natten släppte helt och jag insåg vad det måste ha

varit för konstigheter jag varit med om. Jag bad pappa ringa polisen för att anmäla vad som skett och för att höra om det t ex varit någon helikoptertrafik hos oss på natten. Han ringde flyget, F 14, men det hade inte förekommit flygning av något slag.

UFO-Sverige, en förening som tar emot rapporter och undersöker alla företeelser av det här slaget, besökte både Siw och Bodil för ungefär ett år sedan.

— De ville att jag med hjälp av hypnos skulle återuppleva vad som kunde ha hänt under den timme som jag inte minns ett dugg av, säger Bodil. De erbjöd sig att ta kontakt med en seriös läkare som skulle utföra hypnosen. Men jag vill absolut inte veta. Jag tycker det är kusligt. — Jag har berättat för många vad jag har varit med om och har inte sällan blivit utskrattad och förlöjligad. Därför vill jag vara anonym. Jag vet att det som skedde den natten i min trädgård inte är något fantasifoster utan verklighet. Och jag har ingen lust att vara till åtlöje för en massa fördomsfulla människor som inte vill tro vad jag berättar.

Siw Fester och Bodil gick tillsammans med några andra grannar ner till ången på allmänningen där tefatet landat på natten.

— Gräset var nedtryckt på ett cirkelrunt område åtta meter i diameter. På sina ställen var gräset avbränt. Runt om reste sig gräset friskt och markerade skarpt var tefatet landat. Det var inget tvivel om att det stått en farkost eller något liknande på platsen, precis som Siw beskrivit det, säger Bodil.

Det gick en stig från platsen ner till en bäck. Den stigen hade ingen av grannarna någonsin sett där förr!

Siw Fester berättar att hon kände sig mycket illa till mods dagen efter och hon plågades av svår huvudvärk. Något hon annars sällan brukar ha. I flera veckor hade hon svår ångest när hon tänkte på tefatet som landade.

— Jag mår nästan illa av att tänka på det än i dag. Det var så fruktansvärt det jag var med om.

(Fortsättning sidan 86.)

GOTT NYTT
ÄR

Jag stod i...

Forts. från sidan 82

Skulle det hända mig en gång till vet jag inte vad jag gör.

Över en kopp kaffe i Siw och Christian Festers trivsamma sommarstuga berättar hon att hon arbetar som läkarsekreterare åt sin man i Norrköping. Siw

har berättat om sitt märkliga möte för många och även hon har märkt att folk vill förlöjliga och bagatellisera händelsen.

— Jag är övertygad om att det var en farkost från en annan planet, som Siw såg. Det måste vara intelligenta varelser som utforskar oss, säger Christian. — Polisen och andra myndigheter tycks inte bry sig så mycket om den här sortens fenomen. Ingen av dem har, i varje fall

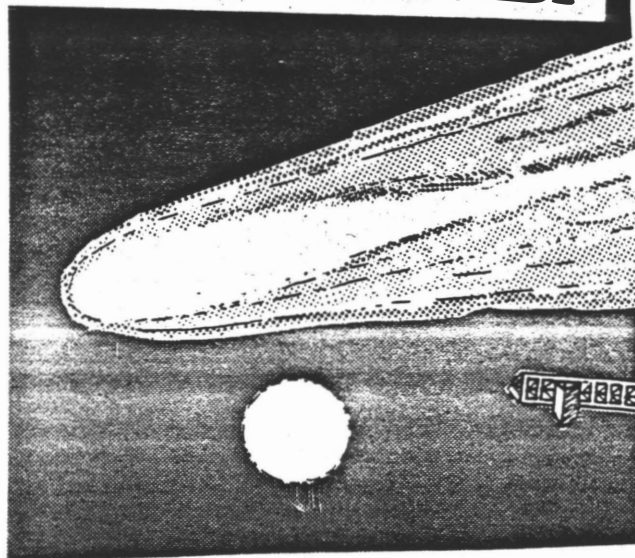
inte vad vi vet, varit här och undersökt händelsen mer än medlemmar i UFO-Sverige.

— Jag läste i lokaltidningen att två personer inne i Halmstad samma natt hade sett ett starkt lysande föremål som flugit fram i utkanten av stan. Samma ljusfenomen observerade en granne härintill. Allt sammantaget pekar på att Siw och Bodil inte fantiserar om vad de upplevt. Vi måste helt enkelt ha haft ett utomjordiskt besök här i Haverdal, säger Christian.

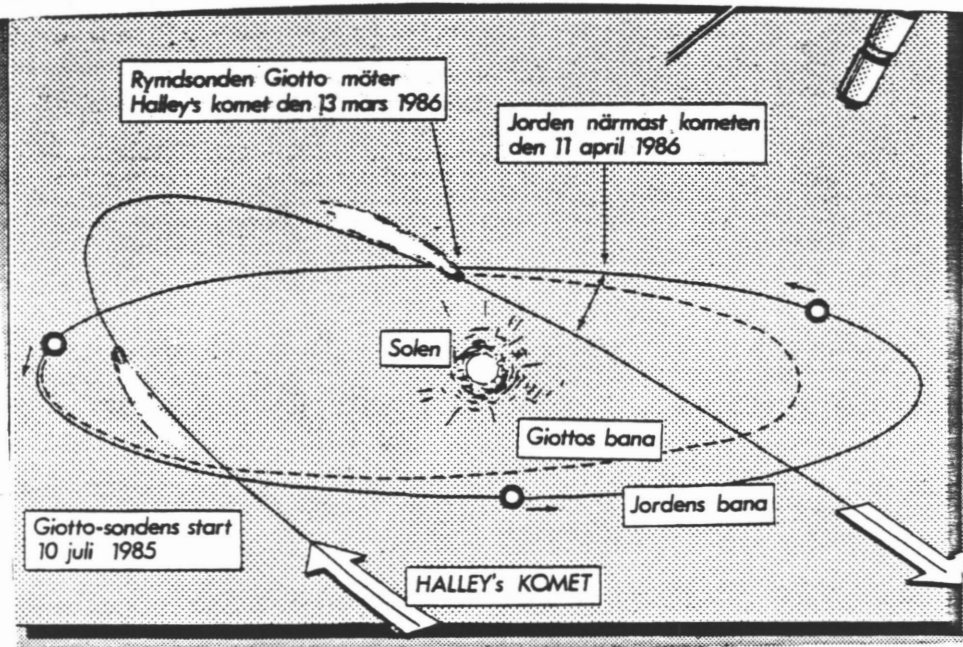
Siw såg alltså tefatet klockan fem minuter i två på natten. Just då hade Bodil just gått till sängs efter att ha mött den lysande varelsen i trädgården. Tidsskillnaden kan ingen av dem förklara men det intressanta är att de två kvinnorna *samma natt* är med om två så fantastiska händelser med bara några timmars mellanrum. □

HJ 26

HALLEYS KOMET

Halley's komet i jämförelse med Jorden. Kometsvansen kan bli flera miljoner km lång, men den fasta kärnan troligen bara några kilometer i diameter.

Hans liv förändrades

Ett UFO kan förändra hela ditt liv!

John Avis och hans nyblivna fru, från Aveley i England, var på kvällen den 27 oktober 1974 på hemväg från bekanta

när de körde in i vad som liknade en dimbank: Tidigare hade de sett ett UFO på himlen. När de något senare anlände hem, till som de hoppades ett TV-program som började 22.00, efter en färd som skulle tagit 20 minuter, hade de på något sätt förlorat tre timmar av sina liv!

Under hypnos avslöjades en fantastisk historia om hur de

undersökts i ett UFO, av varelser som liknar oss men som var både monstruösa och "robotaktiga".

Idag är Johns liv helt förändrat. Han tog ut skilsmässa, slutade ett välbetalt jobb och arbetar med handikappade barn, han skriver poesi, slutade röka, och har blivit vegetarian.

Chris Hall/illustration

UFO & RYMD- UTSTÄLLNING

**DALAMÄSSAN
BORLÄNGE**

**14-15 nov. Fackdagar
16-17 nov. Allmänhet**

UFO-SVERIGE OCH SVENSKA RYMDORGANISATIONEN

FÖR FÖRSTA GÅNGEN I BORLÄNGE

Tefat och helikoptrar på första flygmässan

BORLÄNGE (DD). Flyget har utvecklats förvånansvärt snabbt och 70-talets oljekriser fick inte alls den dämpande effekt på utvecklingen som många befarade. Detta, och mycket mer, sa Börje Andersson, styrelseordförande i Luftfartsverket och invigningstalare vid flygmässan i Borlänge i går - en mässa där till och med flygande tefat finns utställda!

På mässan finns åtskilligt av intresse för pojkar i alla åldrar - motor- och segelflygplan, helikoptrar, fallskärmschoppare, modeller av rymdfarkoster och till och med en ovanligt omfattande UFO-utställning med bland annat mängder av färgbilder på egendomliga fenomen.

Utvecklingen inom flyget har sprängt alla prognoser, men nu väntas i alla fall en litet lugnare ökningstakt framöver, menade Börje Andersson vidare.

Borlänge företaget Sterner Aero är med sina 65 anställda landets största helikopterflygföretag, och de har omfattande verksamheter igång på mässan. Dels ställer de ut, dels flyger de folk med helikopter till och från mässan.

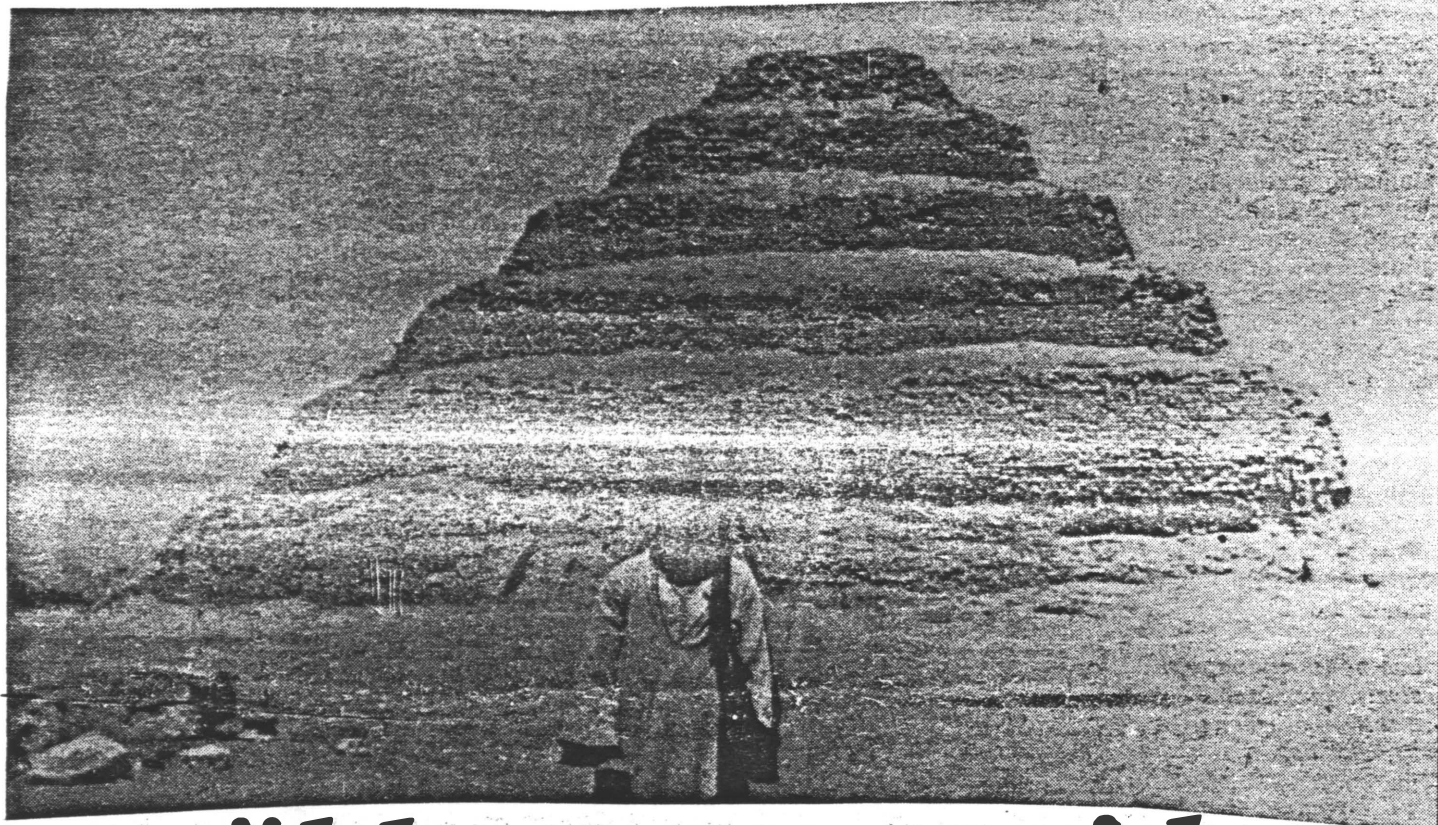
Allsidig farkost

— Helikopter är ett suveränt allsidigt hjälpmedel i många situationer.

Mässans märkligaste utställare är utan tvivel Västerbergslagens UFO-förening. Gunnar Senbom har själv plockat ihop

det här imponerande batteriet av kameror, och han har tagit alla de unika färgbilderna på utställningen.

Äldsta pyramiden

Den lilla byn Sakkara vid Nilstranden två mil söder om Kairo var den forna staden Memfis gravområde. Otaliga minnesmärken från de flesta perioderna i det faraonska Egypten ryms där.

Faraonerna indelas traditionellt i 30 dynastier. Systemet skapades av Manetho, en prästman som omkring 300 f. Kr. på grekiska språket sammanfattade Egyptens äldre historia. De två första dynastierna (ca 3200—2740 f. Kr.) residerade i Tiniis vid Abydos i Övre Egypten.

Omkring år 2740 f. Kr. bestegs tronen av farao Djoser, som förlade sitt residens till Memfis. Han grundade 3:e dynastin, vilken innehade makten till ca 2684 f. Kr. 3:e till 6:e dynastierna brukar sammanfattas under benämningen "Gamla riket".

Det var en period av lysande utveckling som ledde den egyptiska kulturen till sedan dess icke överträffade höjder. Den enväldige monarken betraktades i periodens början som en inkarnation av riksguden Horus, från 5:e dynastin däremot som köttslig son till solguden Ra.

Under 4:e dynastin uppnådde Gamla riket sin högsta blomstring. Gruvdriften på Sinaihalvön utvecklades snabbt och handelsexpeditioner till Libanon-trakten och till landet Punt på Somali-kusten omnämns i texterna. Vid Gize intill nuvarande Kairo uppförde faraonerna Cheops, Chefren och Mykerinos sina tre jättepyramider.

De äldsta bänkgravarna (mastabor) i Sakkara är från de två första dynastiernas tid. En av de

större tillhör farao Aha, som anses vara identisk med riksgrundaren Menes. De märkligaste fornlämningarna härstammar dock från Gamla riket under Memfis-tiden.

Sakkara domineras av farao Djosers trappstegspyramid (fotot), byggd av Egyptens erkänt största geni, arkitekten och översteprästen Imhotep. Jämfört med de ovan nämnda pyramiderna vid Gize har denna blygsammare mått: 58,80 m hög och 121 x 109 m vid basen

Förutom flera tempelbyggnader finns här också de rikt bildutsmyckade stormansgravarna, uppförda av Tih och Mereruka. Sakkara var helt översandad ända till 1930-talet, då utgrävningar och rekonstruktionsarbeten igångsattes, ledda av fransmannen Jean-Philippe Lauer.

År 1851 hade dock en stor upptäckt gjorts: Sarapeum, de heliga Apistjurarnas katakomber; 24 granitsarkofager om vardera över 60 tons vikt innehållande lika många balsamerade tjurkroppar. Under ptoleméertiden (306—ca 30 f. Kr.) ansågs guden Ptah ha sin boning i tjuren, varför den var helig och ägnades dyrkan.

I det närbelägna Memfis kan man se en liggande kolossalstaty i alabaster av farao Ramses II, som tillhörde 19:e dynastin. Det var han som lät bygga de båda templen i Abu Simbel, vilka på senare år genom ett gigantiskt räddningsarbete flyttats högre upp på klipporna för att undgå den reglerade Nilens vattenmassor.

Text och foto: Nils Lekström

Världsrymden anfaller

Jupiter kastar jättelika stenbumlingar mot jorden

Jupiter är vårt solsystems största planet och dessutom en riktig buse. Den kastar stora block av sten och is mot oss, stackars människor, och om den en vacker dag får in en fullträff så är det slut.

För 360 miljoner år sedan slog en kilometerstor himlakropp ner i vad som senare skulle bli Sverige. Det är mycket möjligt att det var en av Jupiters fem-ettor. När jorden "bucklat ut" sig igen efter smällen återstod en ringformad gravsänka, 35 kilometer i diameter, som i dag bildar bland annat sjöarna Siljan och Orsasjön i den formation, Siljansringen, där Vattenfall nu hoppas finna gas ur jordens inre.

På den tiden hade jordelivet inte kommit långt i sin utveckling; på land bestod det mest av primitiva växter och insekter. Hur skulle dagens högt utvecklade livsformer klara en sådan smäll?

Illå. I varje fall kan mänskligheten i sin nuvarande form räkna med att det är slut.

De block som Jupiter kastar mot oss är asteroider (småplaneter) eller fragment av asteroider. Hastighetsskillnaden mellan jorden och asteroiderna varierar mellan 10 och 30 kilometer i sekunden. Ett kilometerstort block som träffar oss med denna fart frigör lika mycket energi som i en miljon atombomber av Hiroshima-typ.

Explosionerna skulle vräka upp enorma mängder stoft och gaser som skulle sprida sig med vindarna i atmosfären, skärma av solinstrålningen, sänka jordytans temperatur och stoppa de gröna växternas och algernas fotosyntes — en naturens egen "kärnkrigsvinter" med massdöd som följd.

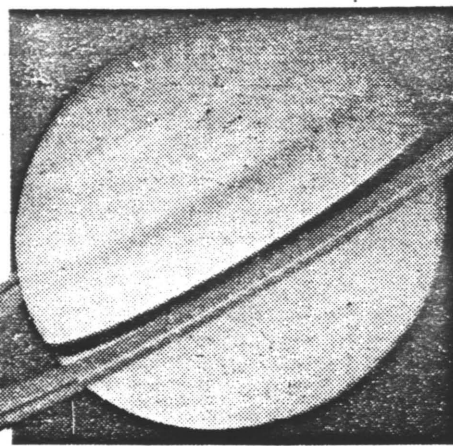
Små träffchanser

Nu är träffchanserna inte särskilt stora: kanske en var miljonte år för kilometerstora klumpar och en på hundra miljoner år för milsvida block (som har en nedslagsenergi motsvarande en miljard Hiroshima-bomber och tros stå bakom åtminstone en del av omkastningarna i jordens tidiga livsutveckling).

Å andra sidan är nedslag av mindre klumpar, på ungefär hundra meters diameter, betydligt vanligare. De inträffar ungefär vart tiotusende år, och naturkatastrofen vid Steniga Tunguska år 1908 kan ha varit en sådan träff. Den motsvarade en vätebomb på cirka 15 megaton, och där hade mänskligheten tur med nedslagningsplatsen — sibirisk ödemark.

Varför är då Jupiter så vildsint?

Egentligen är det en konsekvens av att vårt solsystem ännu efter 4,5 miljarder år inte är riktigt "färdigsorterat". De nio planeterna har för länge sedan funnit sina former och omloppsbanor runt solen, men det far alltför om-

I planeten Saturnus berömda ringar finns samma gap (delningar) som i asteroidbältet på bilden ovan. De har uppkommit på samma sätt.

kring en massa löst kvars i rymden — asteroider och kometer; överblivet byggnadsmaterial från den tid då solen och planeterna sakta formades ur en väldig, virvlande skiva av gas och stoft.

Störst och starkast

Dessa hopklumpade rester rör sig som allt annat i ringdansen runt solen, bundna av dennas starka gravitation. Men all materia har gravitation. Allt i universum drar i allt annat. Inom vårt solsystem drar alla planeterna i varandra och deras banor blir därför en smula "vingliga".

Och i denna vingeldans är Jupiter störst och starkast, nästan en tusendel av solens massa och i varje fall tre-

hundra gånger tyngre än vår lilla jord. Solen härskar, men Jupiter försöker också spela herre och lyckas i varje fall göra tillvaron osäker för sin omgivning.

Det visar sig i synnerhet i det fenomen inom den celesta mekaniken (lagarna för himlakropparnas rörelser) som kallas resonans. Det kan göra en omloppsbana vingligare och vingligare tills det hela slutar med en katastrof — till exempel att jorden träffas...

Det hänger samman med omloppsbansans storlek. Ju kortare den är, desto kortare är den genomsnittliga omloppstiden (vinkelhastigheten är högre). Planeten Merkurius, närmast solen, har den kortaste omloppsbanan och snor ett varv runt solen på 88 dygn medan den avlägsna Pluto tar 248 år på sig.

Samma sak kan studeras på närmare håll. Den lågt flygande rymdfärjan rundar jorden på ungefär nittio minuter medan en TV-satellit på hög höjd behöver ett helt dygn — och den avlägsna månen en månad.

Och i vissa lägen kan det uppstå "resonans" mellan sådana föremål i omloppsbana. Det kan studeras särskilt tydligt i planeten Saturnus berömda ringar.

Dessa består av en platt, ringformig skiva av miljarder och åter miljarder korn och klumpar av is och stoft. Varje klump rör sig som en egen liten måne eller satellit i omloppsbana, och de lågt gående klumparna rör sig förstås snabbast.

"Cassinis delning"

Redan på 1600-talet observerade italienaren Domenico Cassini ett ringformat gap i Saturnus-skivan, den berömda "Cassinis delning".

Den är följden av resonans med en måne, Mimas, som kretsar runt Saturnus ett stycke utanför skivans kant. De korn och klumpar som en gång funnits i Cassinis delning har rört sig runt planeten exakt dubbelt så fort som Mimas. De har alltså passerat rakt under Mimas på samma ställen i sina omloppsbana, varv efter varv. Och varv efter varv har de därför fått en återkommande "knuff" utåt av Mimas dragning, och därför en allt mer excentrisk omlopps-

bana. Det är som att ge en pendel en liten knuff var gång den svänger över åt andra hållet: svängningarna blir större och större. Klumparna har kolliderat med varandra och därigenom ökat eller minskat farten tills de drivit bort från detta oroliga resonansområde.

I Cassinis delning skulle ett föremål vara i 1/2-resonas med Mimas. På andra ställen uppstår 1/3-, 1/4-, 2/5-resonanser, och så vidare.

Ett annat sådant resonansgap i Saturnus-skivan är "Enckes delning", och de amerikanska Voyager-sondernas närbilder visar dessutom att Saturnus månar sorterat upp skivans korn och klumpar i ett myller av tunna ringar, den ena utanför den andra.

Och det är samma sorts resonansfenomen, fast nu i riktigt stor skala, som får Jupiter att kasta saker på oss.

Asteroidbältet

Mellan planeterna Mars och Jupiter borde det enligt en omdiskuterad fördelningslag, Titius-Bods lag, finnas ännu en planet, den tionde i vårt planetsystem. Men i stället ligger där, som en bred och gles "grusgång" runt solen, miljoner och åter miljoner block och klumpar av materia — asteroider av alla storlekar, kanske uppblandade med utbrända kometer.

Det är det så kallade asteroidbältet, och det är bildligt talat randigt på längden av samma sorts resonansdelningar, Kirkwood-luckor, som format gapen i Saturnus-skivan. Det är resonansen med Jupiter som skapat dessa luckor och spritt ut asteroiderna så att de inte kan sluta sig samman till en enda planet.

Men många asteroider rör sig i banor som ibland för dem långt från asteroidbältet, och därför är hastighetsskillnaderna mellan asteroiderna ofta avsevärda — i genomsnitt fem kilometer i sekunden. I asteroidbältet råder därför en viss kollisionsrisk. Om fragment från sådana krokar sedan försöker "parkera" sig i omloppsbana i något av resonansgapen så råkar de illa ut. Då svingar Jupiter så småningom iväg dem, kanske ut i yttre rymden eller inåt, mot solen och de inre planeterna — däribland vår egen jord som alltså kan få sig ett dräpslag.

Under årmiljardernas lopp borde sådana processer ha tömt asteroidbältet, men Jupiter kan tydligen konsten att fylla på.

Emellanåt kommer kometer in i närheten av solen från den stora "kometreservoaren", Oorts moln, utanför vårt solsystem, och då är Jupiter ibland där och snappar åt sig. Med sin dragningskraft tvingar den in den långväga gästen i en så kallad kortperiodisk bana, inom vårt planetsystem — Halleys berömda komet, som kommer på nytt besök nästa år, är en sådan infångad gäst. Andra kometer, infångade för länge sedan och numera "förbrända", avgasade av solens strålning, har sannolikt lämnats in i myllret av asteroider, både i och utanför asteroidbältet.

Så det finns gott om ammunition för framtida "Siljansringar"...

ROLAND GYLLANDER

Teleskopet som ser rörelserna

Vid Arizonauniversitetets observatorium provas nu ett instrument med vars hjälp man kan kartlägga banorna för alla de asteroider och asteroidfragment som kommer i farlig närhet av jorden, skriver Tom Gehrels, astronomiprofessor vid universitetet, i februariumret av Physics Today.

Det består av ett teleskop med en meterbred spegel och en ljuskänslig elektronisk krets, en så kallad CCD-krets (som skulle kunna se en ficklampa på månen). Man tar två bilder av samma del av natthimlen och låter sedan en dator subtrahera den ena bilden från den andra. Följden blir att alla stjärnor och andra fasta föremål "släcks ut", medan däremot ljuspunkter som hunnit flytta på sig mellan bildtagningarna — till exempel den svaga reflexen från en asteroid — framträder.

Sedan kan man räkna fram asteroidens bana och avslöja om den utgör ett framtida hot mot jorden. Med modern rymdteknologi och sprängteknik bör det sedan inte vara omöjligt att hinna slå till mot asteroiden innan den slagit ner.

Västerbergslagens UFO-Förening söker kontaktfolk och

medarbetare både till undersökningsgruppen och till tidningen. Vi är även intresserade av de som har intresse av att arbeta i styrelse. Just nu har vi ganska arbetssamt i vår förening och vi vore tacksamma om de som är intresserade av de frågor vi arbetar med kunde höra av sig på telefon. Ring Gudrun 0240/79146 som kan ge upplysningar om var Du kan vända dig ifall Du har speciella intressen. Vill Du skriva så är adressen: Västerbergslagens UFO-förening Box 71 771 01 Ludvika

↑
OBS

Ulf Sinnerstad
**FRÅN STJÄRNSKÅDNING
TILL RYMDFORSKNING**
En bok om astronomens utveckling från äldsta tid till våra dagar. Rikt illustrerad med över 200 bilder i färg och svart-vitt. Lättläst med instruktiva bildtexter och illustrerade faktarutor. Storformat. Författaren är professor i astronomi. Doxa inb ca 298:—.

Frank Close
DEN KOSMISKA LÖKEN
Kvarkar och universums natur
Följ med in i partikelforskarnas spännande värld! Utan matematik får vi följa deras arbete och drömmar från 30-talet till nu. Läs om W- och Z-partikeln och bakgrunden till Carlo Rubbias Nobelpreis 1984! Övers Hans-Uno Bengtsson. Mannerheim & Mannerheim ca 138:—.

William Broad/Nicholas Wade
**SANNINGENS
DÖDGRÄVARE**
Om fusk och bedrägeri i vetenskapens värld. Övers Tönis Tönisson. Mannerheim & Mannerheim inb ca 128:—.

Egendomlig händelse

Min far levde mellan 1857 och 1928. Han var från Mora och bodde där tills han var 30 år. Han berättade ofta om en egendomlig händelse han upplevde på skogarna där i sin ungdom.

Han gick längs en stig som han gått på hundratals gånger och kände väl till. När han kom in i en granskog som kallades Olalarmoren stannade han förvånad vid åsynen av en primitiv odling och en lite grå lada, som inte funnits där tidigare. Ännu mer förvånad blev han vid upptäckten av ytterligare några låga kojor och primitiva skjul.

I tron att han på något oförklarligt sätt gått vilse steg han fram till ett av husen, som liknade ett gammaldags finnpörte eller ett av de eldhus man förr

använde på fåbodvallar. Vid knuten stod en liten get bunden men någon människa syntes inte till.

— Ohoj, är herrskapet inne? ropade far. Intet svar kom, men när han såg bakom sig upptäckte han en makalös ful människovarelse, som liknade en urgammal flintskallig kärning med enorm näsa och haka.

Ansiktet var gulsvart och skrynkligt och ögonen såg ut som två svarta hål. På sig hade varelsen en lång trasig grå kappa av tyg eller läder. På axeln höll den en stor flåhacka.

— Gud hjälpe mig för trolen! sa far förfärad och vände sig om. Just då fick han ett fruktansvärt slag över nacken, så hårt att han tuppade av för någon minut. När han kom till sans igen fanns ingenting ovanligt att se. Stigen som far gått

hundratals gånger var sig lik och han visste genast var han befann sig.

Men han blev stel i nacken för hela livet och ett blåaktigt ärr, som efter ett brännsår, blev ett bestående minne av den oförklarliga händelsen.

Andra personer har också upplevt märkliga händelser på denna plats och sägnen berättar, att där skall ha bott folk före digerdöden 1350. Vid täckdikning i närheten skall man också ha hittat ett föremål som daterats till vikingatiden.

Hjalmar Lindberg

STYRELSEN
✓ 1985

1 ÅR (Fyllnadsval) ORDF. TORSTEN KARLSSON

1 ÅR KASSÖR: MONICA CARLSSON

2 ÅR LEDAMOT: BÖRJE EGGESTAD

SUPLEANTER 1 ÅR

JOHAN KINNERYD, CONNY PERSSON

SEJA NITTULA, BERNT BERGLUND

REVISORER 1 ÅR

PEROLOV PERSSON + ELIS JANSSON

REVISORSUPLEANT 1 ÅR

ULLA HALLGREN

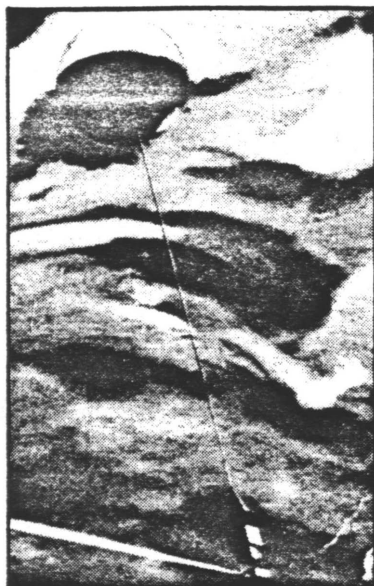
Ballongfärd över Venus

För första gången har ballonger från jorden svävat i en annan planets atmosfär. När de två sovjetiska Vega-sonderna passerade Venus lösgjorde de varsin ballong som sedan sjönk ner mot planetens yta, men exploderade innan de nådde dit.

Två dagar för den närmaste Venuspassagen lösgjordes en klotformad kapsel från vardera Vega-sonden. Kapseln gick in i planets atmosfär med en hastighet av 11 km/s. Friktionen bromsade upp kapseln, som delade sig i två, sammanbundna med en 12 meter lång lina. Den övre delen var en heliumfylld ballong, 3,4 meter i diameter, och den undre delen innehöll mätinstrument.

Instrumenten mätte temperatur och tryck i atmosfären, mängden ljus som absorberades eller sändes ut från moln och närvaron av äskblixnar.

Forskarna överraskades av att atmosfären runt Venus var mer turbulent än man trott. Instrument ombord kunde visa att vertikala luftströmmar kastade ballongerna

Den sovjetiska Venusballongen Vega på väg mot förintelsen.

300 meter upp eller ner.

Ballongerna gick in i Venusatmosfären på planetens mörka sida. Sedan drev de cirka 10 000 km under de två dygn de höll sig svävande. Vindar på mellan 60 och 70 m/s förde dem mot den solbelysta sidan av Venus. Som forskar-

na väntade sig exploderade ballongerna när heliumet värmdes upp av solen.

Månaders jobb

Men innan dess hade man samlat ihop data som det kommer att ta månader att bearbeta. Forskare över praktiskt taget hela världen samarbetade om projektet. Vega-sonderna var sovjetiska. Ballongerna var franska.

De följdes av radioteleskop i Storbritannien, Västtyskland och Australien. Amerikanska satellit-spåringsanläggningar har också varit inkopplade.

Förutom ballongerna avlämnade de två vegasonderna också varsin farkost som landade på Venus yta. De landade 1 500 km ifrån varandra i ett område som fått namnet Skorpionstjärten, efter en bergskedja med en märklig utformning. Där ska sonderna bl a analysera sammansättningen och strukturen hos ytan, och bidra till större kännedom om Venus geologi och geokemi.

Vegasondernas uppgift är inte slut än. De fortsätter ut i rymden för att möta Halley's komet.

SVERKER NYMAN

FÖRSLAG TILL STYRELSE FÖR 1986

Jag föreslår:

Ordförande

Kassör

Sekreterare

Ledamot 2 år

Ledamot

Supleant

Supleant

Supleant

Supleant

Revisor

Revisor

Revisor-sup

.....

Ing-Marie Strömberg 1 år kvar

.....

Börje Eggestad 1 år kvar

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Sänd in förslaget till Valberedningen före den 15 jan 1986

till Västerbergslagens UFO-förening Box 71 771 00 Ludvika

Förslagsställare:.....

Sändes i slutet kuvert.

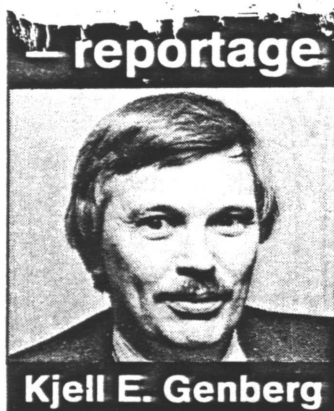
Försök att komma till tals med utomjordiska varelser!

Hur skall man egentligen bära sig åt för att komma till tals med intelligenta varelser från andra planeter när man inte vet var de håller till? Det är en fråga som sysselsatt mänskligheten länge. De gånger rymdvarelser besökt jorden har de alltid haft gräsligt bråttom härifrån (vilket kanske kan anses vara förståeligt) om besöken nu inte varit ren bluff från någon intelligent varelse på vår egen planet.

□□□ Frågan vi inledde med är kanske inte så tokig som den kan tyckas vara vid en första anblick.

Det skulle vara oerhört viktigt för vetenskapen om en sådan kontakt kunde etableras.

I ett universum som är oerhört gammalt borde högre livsformer ha haft möjligheter att ha utvecklats på någon av de otaliga planeter som finns runt stjärnorna i rymden. Där borde det ju finnas "folk" som är kapabla till rymdfärder på längre sträckor.

Radiokontakter

Många anser att de i stället försöker kontakta oss med hjälp av radiosignaler, röntgenstrålar och liknande metoder. För varför skulle de ta risken av ett personligt besök när ett radiomeddelande är mycket snabbare (tror vi!) och billigare (tror vi!) än det modernaste tefat.

Det finns ett radiobrus från rymden som kan vara en mängd anropssignaler. Och dagens radioteleskop är tillräckligt starka för att kunna ta emot och sända meddelanden tvärs över hela vår galax. Den stjärnhimmel vi i vardagslag kallar Vintergatan.

Radioastronomerna har suttit i årtionden och lyssnat efter tydbara intelligenta signaler i bruset, men de har haft ett rätt hopplöst arbete eftersom ljuden kommer ur åtta miljoner radiofrekvenser som är igång samtidigt.

Man tittar också

Lyssning är nog bra, men man tittar också. Med ögata ögat är det bara ett fåtal människor som påstår sig ha sett "gröna små gubbar" och de som sett dem har avfärdats som sensationsmakare eller dårfinckar

i största allmänhet. Veterligen har ingen astronom sett levande ting från andra världar.

Ändå har man haft tillgång till det stora femmeterteleskopet på Mount Palomar som anses vara ett av världens bästa. Och nu får man ett optiskt teleskop som blir fyra gånger så kraftigt. Det ska byggas på vulkanen Mauna Kea på Hawaii, meddelar California Institute of Technology.

Teleskopet skall uppföras 4 145 meter upp på vulkanen och dess huvudspiegel skall bli drygt tio meter i diameter. Billigt blir det inte, omkring 80 miljoner dollar. Emellertid finansieras det mesta genom en donation ur den privata Kec-fonden. Spegelteleskopet byggs i samarbete med University of California och "kommer att öppna ett fönster mot delar av universum som tidigare aldrig skådats", enligt en talesman.

Ljud från alla håll

Få se om det hjälper. De som letar intelligenta varelser tror mer på radiovågorna. Man har lärt sig vad olika "icke intelligenta" signaler kommer ifrån: solar ger ifrån sig fräsande ljud, snabba partiklar som åker slalom genom kraftiga magnetfält gnisslar, moln av molekyler låter som åskväder, pulserar, kvittrar och piper och långt, långt borta ligger radiogalaxer (kvasarer) och skriker hela tiden.

Men normalt hörs inte så mycket av detta. Vi uppfattar bara en smal spalt av frekvensområdet mellan långvågiga radiosignaler ner till hård gammastrålning. Radioteleskop på marken hör bara våglängder mellan 30 meter och några millimeter. Jordens

atmosfär dämpar och filtrerar bort resten.

Datahjälp

Detta sökande efter signaler har ett namn och (givetvis) bokstavsförkortning av namnet: Search for extraterrestrial intelligence (SETI) vilket betyder "sökandet efter utomjordisk intelligens". Det är något så hedervärt som Internationella astronomiska unionen (IUA) som står bakom. Och SETI har nyligen fått specialutrustning av amerikanska rymdstyrelsen NASA för att förbättra lyssningen.

Med hjälp av ett avancerat datastyrt system skall man nu kunna avlyssna dessa åtta miljoner radiofrekvenser samtidigt. Datorerna skall också hela tiden analysera signalerna för att hitta intressanta mönster eller andra regelbundenheter.

Men det blir svårt. Någon har sagt att SETI:s målsättning kan jämföras med att "höra en viskning tvärs över ett fullsatt fotbollsstadion i samma ögonblick som hemmalaget gör ett efterlängtat mål!"

Rymden är en vägg av brus.

Fast det finns en liten öppning inom det centimeterkorta mikrovågsområdet där radiobruset är dämpat – mellan en och tio GHz (gigahertz = miljoner svängningar i sekunden). Det är där man bör hitta sändningar från intelligenta varelser, eftersom de där får fram ett budskap mycket längre innan det drunknar i allt brus.

Ute i rymden finner man dessutom jättelika glesa stoft- och gasmoln som oavbrutet avger svag radiostrålning. Väteatomer strålar till exempel vid frekvensen 1.4 GHz och ämnet hydroxyl vid 1.7 GHz.

"Vattenhålet"

Om man betraktar dessa ämnen i ett frekvensspektrum framstår de som två markerade upprättstående linjer i brusöppningen.

Forskarna kallar utrymmet mellan dem för "vattenhålet" eftersom man får

själv anropar dröjer det med dessa avstånd tusentals år innan man får svar. Till och med inom vår egen "lilla" vintergata.

Men om man nu resonerar så överallt i rymden...

Digitalt meddelande

Skall sanningen fram har jorden faktiskt skickat meddelanden till rymden – för ett tiotal år sedan via 305-metersteleskopet i Arecibo på den karibiska ön

Vetenskapen utgår ifrån att man har kännedom om primtal i hela världsrymden.

Om den mottagande rymdmänniskan sedan sorterade tecknen i 23 spalter med 13 tecken i varje fick han/hon/det bland annat fram ett ytmönster i form av en DNA-spiral, en människofigur och en tabell över vårt solsystem.

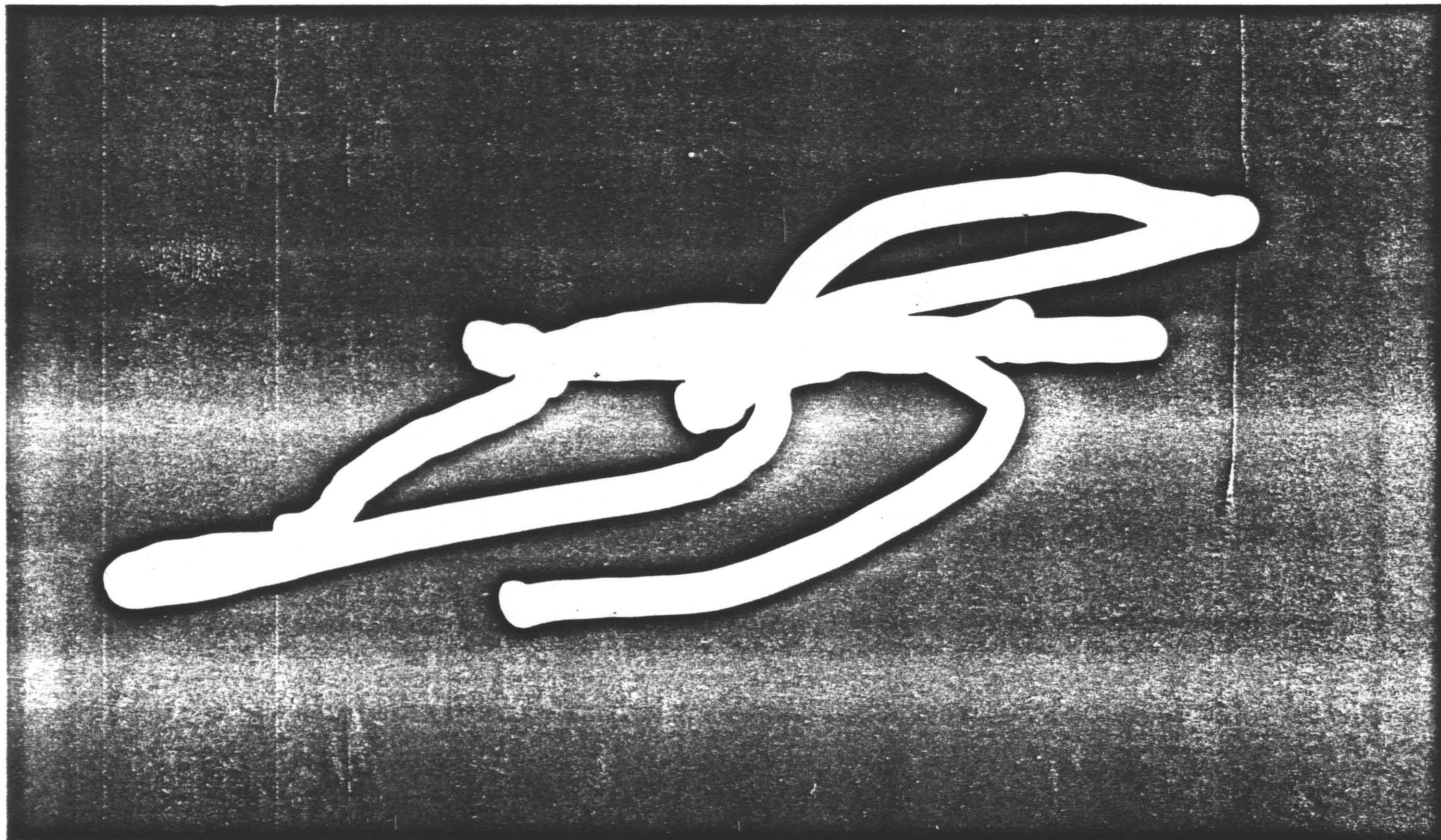
God chans

Och chansen att det snappats upp någonstans är inte

bang-teorin". En "urknallsteori" som utgår från att all materia ursprungligen var samlad i en ur-atom som pressades samman och sedan exploderade. Denna materiemassas olika beståndsdelar skapade sedan galaxerna.

Det går att mäta stjärnornas hastighet så att man ser hur universum utvidgar sig.

Redan 1842 kunde Christian Doppler bevisa att spektrum visar upp en förskjutning mot rött om ljuskällan rör sig bort från be-

Här är en bild som en svensk fotograf tagit så sent som i augusti månad förra året. Han använde en 25 år gammal Hasselbladkamera (1000 F). Bliden togs från en äldre motorbåt några kilometer utanför Oxelösunds hamn. – Det är ett oidentifierat främmande föremål som är runt och som (då jag fotograferade det) rörde sig i olika riktningar, berättade fotografen, när han för några månader sedan visade bilden för CONTACT:s redaktion. Sedan dess har det konstaterats att fotografiet med all sannolikhet föreställer månen som blivit rörligare än vanligt sedan kameran (förmodligen på ett stativ) skakats runt av fotografen.

väte och hydroxyl genom att sönderdela vatten. Och väte är universums äldsta och enklaste grundämne – något som till och med en mediokert utbildad rymdvarelse bör veta. Och de bör alltså också känna till att "vätelinjen" är en lämplig träffpunkt om man vill radiokommunicera med andra planeter. Därför är det där vi bör lyssna. Och kanske anropa?

Nja, säger jordiska vetenskapsare. Det är vettigast att lyssna. För om man

Puerto Rico. Av de 300 000 stjärnor som finns valde man att rikta ett digitalt meddelande (uppbbyggt av ettor och nollor) mot den runda stjärnformationen M13 i stjärnbilden Herkules.

Meddelandet bestod av 1 679 tecken och man hoppas att de intelligenta mottagarna fattar att 1 679 är den multiplicerade summan av 23 och 73. Det är två primtal, sådana märkvärdiga heltal som bara kan divideras med sig själva.

alltför minimal. I vår vintergata finns hundra miljarder stjärnor, men den är bara en obetydligt del av det vintergatssystem, som i en cirkel med 1,5 miljoners ljusårs radie, omfattar cirka 20 vintergator.

Vår sol är en obetydlig stjärna i galaxens utkant. Och vår galax är bara en av de cirka 1,5 miljarder galaxer som finns registrerade.

Den populäraste skapelseteorin under de senaste 20–30 åren har varit "big

traktaren. Och det är denna "Dopplereffekt" vetenskapen fortfarande använder sig av.

Rymdintresset är gammalt

I urtiden fanns inga förstöringsinstrument, men intresset för himlar och stjärnor var inte mindre för det. Man såg på det man kunde se med blotta ögat. De sydamerikanska mayaindianerna skaffade sig på så sätt en förbluffande kunskap i astronomi.

■ Chichén Itza har man hittat ruiner efter ett runt observatorium som i två stora terrasser höjde sig över djungeln. Mayafolkets astronomer kunde räkna ut månens omloppsbana ner till fyra decimaler och venusårets till tre decimaler.

Den europeiska astronomen Nikolaus Kopernikus skrev år 1534 sitt stora verk "Sex böcker om himlakropparnas rörelser". Galileo Galilei tillverkade en enkel kikare och kunde år 1610 studera Jupiters månar och Venus faser.

"Det går att mäta stjärnornas hastighet så att man ser hur universum utvidgar sig."

Vi talade om Mount Palomar tidigare. Från detta teleskop kan man i dag fotografera en miljard galaxer. Några av de svagaste objekt man observerat visar sig röra sig bort med en hastighet av 100 000 kilometer i sekunden.

Radioastronomi och framtiden

Nu utvidgas alltså universums gränser med hjälp av radioastronomi, som faktiskt inte är till för att leta intelligenta grannar i världsrymden, även om den också duger till det.

Det var den amerikanske ingenjören Karl Jansky, vid Bell Laboratories, som i början av år 1931 upptäckte att det kom radiovågor från Vintergatan. Han fann att den kraftigaste källan för radiostrålning var det egendomliga objekt som kallas Krabbnubulosa. Det är ett gasmoln i Oxens stjärnbild, fyra tusen ljusår bort.

Det är vad som finns kvar av en exploderad stjärna, en supernova som observerades av kinesiska astronomer så tidigt som 1054.

Lyssning i Sverige

Svensk radioastronomi bedrivs bland annat på Råö Rymdobservatorium på Onsalahalvön strax utanför Kungsbacka på västkusten. Anläggningen är kraftigt datoriserad. Radomens parabolantenn har 20 meters diameter där ytan har en tolerans på 2/10-dels millimeter.

Signalerna som tas emot förstärks 200 miljoner gånger. Förstärkaren måste kylas ner till minus 271 grader Celcius för att fungera som bäst. Noggrannheten hos antennen är så stor att man mäter med en precision av 1/100-dels grad vid våglängden 3 millimeter. Vilket betyder att man måste ställa in den 10 gånger noggrannare.

Den närmaste stjärna som är mest lik vår sol och kan ha planeter som härbärgerar levande varelser ligger 20 ljusår från oss. Tänk själv. Det tar 20 år för ljuset från den att nå fram till oss. Hos dem (eller det man ser av dem) är det bara 1965.

Nå, om de sänder signaler med ljusets hastighet (vilket kan vara svårt) tar det 20 år. Sedan svarar vi och då går det 20 år till innan de fått svaret och när det kommer en signal som frågar vad vi egentligen menade så har det gått sammanlagt 60 år.

Kommunikation med röntgen

Nu har nya kommunikationsteorier börjat dyka upp. Inte minst i olika amerikanska och brittiska UFO-tidningar. Amerikanska UFO Report påstod för en tid sedan att det kom röntgenstrålar från yttre rymden. Dessa skulle för det första ha förbluffat vetenskapen och för det andra ha varit bärare av något slags budskap.

Vetenskapen står faktiskt förbluffad. Den del av den som vi varit i kontakt med säger sig vara förbluffad ovetande om att det skulle komma röntgenkurier med meddelanden från yttre rymden.

Radioförbindelsen bröts:

"Föremålet

kretsar

alldeles

ovanför mig"

Den australiensiske piloten Frederick Valentich var uppe i sitt plan år 1978 när han på natt-himlen söder om Melbourne fick se någonting.

– Det kommer emot mig rakt österifrån, rapporterade han i radion. Det tycks flyga över mig, men jag kan inte bedöma hastigheten. Det flyger förbi. Det verkar avlångt. Nu kommer det rakt emot mig. Det lyser grönt.

□□□ Han tystande för att strax efter återuppta rapporteringen.

– Föremålet kretsar alldeles ovanför mig ... Jag har fått motorkrangel ... Det svävar och det är inget flygplan. Det är ...

Där bröts radioförbindelsen och Valentich hörde aldrig av sig mer. Man antog att planet störtat med honom i Tasmanhavet. Men man har aldrig hittat några vrakspillror.

Dagarna efter planets och pilotens försvinnande kom många rapporter om egendomliga, skimrande och lysande föremål över Nya Zeeland och Australien. En av dessa rapporter väckte stor förundran.

Det var tre TV-reportrar från Melbourne som tidigt på nyårsaftonens morgon 1978 befann sig ombord på ett fraktflygplan i en luftled där man dagarna innan sett oidentifierade ljussken. Strax efter midnatt såg de märkliga, rörliga, lysande punkter som kom att följa dem under två timmar.

23 000 filmrutor

Reportrarna spelade in en redogörelse av vad de såg samtidigt som man nere på marken registrerade oförklarliga radarekon.

– Vi ser starka, pulserande ljus som dyker upp och sedan försvinner igen. Det är en klart upplyst underdel och överdelen består av en slags genomskinlig kapsel.

En av fotograferna tog cirka 23 000 filmrutor i färg på 16 millimeters film. Den togs sedermera om hand och ljusförstärktes med hjälp av datorer och i en

⇒ kort sekvens syns mystiska föremål som flyger cirka tio distansminuter från planet. Man ser bland annat en klockformad kontur, cirka 20-35 meter bred, med klart lysande underdel.

Ingen bluff

I det här fallet visar dokumentationen att det inte handlar om en bluff. Allt är vederbörligen granskat. Men i de flesta fall handlar UFO-observationer om synvillor.

Under de senaste 30 åren har folk lämnat styvt 70 000 rapporter om iakttagelser av märkliga ('troligen utomjordiska') fenomen.

Och visst har de ofta haft rätt om det utomjordiska. Vetenskapen har påvisat att det oftast handlar om ljuseffekter från Venus eller andra planeter, stjärnor eller meteoriter.

Dessutom också ballonger, flygplan som råkat ur kurs, satelliter, atmosfäriska synvillor, väderballonger, åskblixtrar, raketer, fåglar och till och med insekter.

Men i fem procent av fallen har iakttagelserna varit oförklarliga. Och rapporterna har kommit från världens alla hörn och de har dykt upp i alla möjliga tider.

USA-epidemi

I början av 1900-talet gick det som en epidemi över Amerika. Massor av människor såg "jättelika luftfarkoster" som antogs ha utomjordiskt ursprung.

Då visste människor vad ballonger var och hade möjlighet att kalla något för "luftfarkost". Långt innan dess beskrevs sådana syner som gudar, mänskliga varelser, drakar eller eldhjul.

Profeten Hesekiel berättar i Gamla testamentet om något som kan ha varit ett UFO: "Och jag fick se en stormvind komma norrifrån, ett stort moln med

flammande eld och ett sken omgav det och mitt däri, mitt i elden, syntes något som var såsom glänsande malm."

Han såg besättningen också: "Och mitt däri syntes något som liknade fyra väsenden ... de liknade människor, men vart väsende hade fyra ansikten och vart och ett av dem hade fyra vingar ..."

Men UFO-historien i sin moderna form kan sägas ha börjat med Kenneth Arnolds nu klassiska iakttagelse nära Mount Rainier i nordvästra USA år 1949. Han flög sitt privatplan när han fick se nio silvverglänsande, tefatsformade föremål som svävade över topparna i bergskedjan Cascade.

De flög i kedjeliknande formation och Arnold beräknade deras hastighet till cirka 2 000 kilometer i timmen. Till en journalist sa han att de rörde sig oberäkneligt. "Ungefär som när

Fysikern och före detta ordföranden i amerikanska vetenskapsakademien Edward Condon är rent ut sagt förbannad på alla som gör profit på sådana saker:

- De förläggare som ger ut böcker om pseudovetenskaper och de lärare som undervisar om dem, som om de skulle bygga på fakta, borde pryglas offentligt och därefter för all framtid förbjudas att ägna sig åt sina yrken.

Bluffgubbar

Visst har det förekommit gurus som sedermera överbevisats som bluffgubbar. En sådan var 61-åriga polskfödde amerikanen George Adamski som 1952 påstod sig ha träffat en rymdvarelse i öknen.

Det var en vacker, långhårig pojke från Venus, som till råga på allt var så hygglig att han gjorde en provtur med Adamski i sin farkost, som en annan bättre beg. tefatsförsäljare.

"Under de senaste 30 åren har folk lämnat styvt 70 000 rapporter om iakttagelser av märkliga ('troligen utomjordiska') fenomen."

man kastar tallrikar över vatten".

Journalisten kunde därmed mynta uttrycket "flygande tefat".

Men vad är det för något?

Jordiska fenomen?

Det finns vetenskapsmän (fast de är inte i majoritet) som menar att det handlar om rymdfarkoster som skickats ut av intelligenta varelser från andra världar. Andra tror att det rör sig om något än så länge oförklarat jordiskt fenomen.

De flesta forskare menar emellertid att det varken är övernaturliga eller utomjordiska saker, utan helt naturliga ting som feltolkas av betraktaren.

Adamski fick lifta med grabben flera gånger. Bland annat till månen. De landade aldrig men kom så nära att Adamski på månens baksida kunde se både floder, städer och människor.

Det dröjde till in på nästa årtionde innan NASA:s egna rymdgubbar besökte månen och kunde visa på Adamskis bluff lite mer handgripligt.

Under tiden levde Adamski gott på sitt påhitt. Han skrev flera böcker. (Minst en finns utgiven i pocket på svenska. Jag minns att jag slukade den. Att resa till månen var ju oerhört spännande så där före charterflygplanens tid.) Dessutom grundade han en religiös sekt där han själv var överkucku och tog hand om kollekten.

Gröna män

Efter honom kom fler stöjlar och bluffmakare. Efter 1940-talet gick det så många historier i USA om att flygande tefat störtat och besättningarna (små silvvervita eller gröna män) omkommit, att flygvapnet satte igång utredningar med kommissioner som kanske mest var till för att lugna allmänheten. De lyckades då aldrig hitta någon haveriplats och inga rymdlik heller.

Det togs många bilder av UFO:s och rymdgubbar, men de flesta var så suddiga att de mera borde räknas som konst. Det skulle dröja ända till i slutet av 1984 innan det dök upp en skarp bild av ett tefat. Och det skulle givetvis ske i Norge.

Den 21-åriga Pål Kristian Waag tog en bild på ett tefat.

- Det dök upp bland fjälltopparna en skön eftermiddag. Det kretsade på 200 meters håll i någon minut innan det försvann.

Han hade tagit en bild (en unikt skarp och tydlig bild) som publicerades i Oslotidningen Verdens Gang i augusti 1984. Sedan dess har norska försvarsexperten försökt lösa mysteriet med UFO-bilden från Nordnorge.

Bubblan sprack

Men i februari 1985 sprack bubblan. När Pål Kristian Waag fick veta att fotografiet skulle skickas till Ground Saucer Watch i USA gav han upp självmant och berättade hur bilden kommit till.

- Jag täljde till tefatet av trä hemma i källaren. Sedan fäste jag det vid husväggen med hjälp av en ställning och en nylonlina. Sedan fotograferade jag med pocketkameran.

Han visste att Ground Saucer Watch skulle avslöja bluffen.

- Deras digitalteknik är så avancerad. De skulle ofelbart ha avslöjat min bild sedan de förstorat upp den 30 000-40 000 gånger.

Det är kanske så det är med tefaten överhuvud taget. Tittar man grundligt noga så ser man nylonlinan.

GOD JUL: GOTT NYTT ÅR

Drivande rymdstation räddad

De värsta farhågorna såg ut att bekräftas då Soyuz-T-13 närmade sig stationen Saljut-7.

Kosmonauterna Vladimir Djanibekov och Viktor Savinykh såg att stationens solpaneler spretade okontrollerat istället för att parallellt vara riktade med ytan vinkelrätt mot solstrålningen. Då visste de att de kom till ett redlöst drivande issskåp, som de skulle försöka reparera till en rymdstation igen.

Det var i mars i år som stationens markkontroll tappade förbindelsen. Då gav TASS ut ett meddelande om att "stationens flygprogram var fullgjort".

Bakom kulisserna kom förberedelserna för en reparationsflygning omedelbart igång. Djanibekov och Savinykh, vardera reparatörveteraner i rymden, förberedde sig på det värsta; en station som drev helt okontrollerbart, utan elström och med alla förråd djupfrysta i inner-temperaturer under fryspunkten.

Soyuz-T-13 blev klar för start den 6 juni. Efter två dygn kom dockningen till den döda stationen.

Dockningsproblem

I tillkopplingskedet kom bekräftelsen på att stationen faktiskt var död - den elektriska tillkopplingen svarade inte på kontakten från Soyuz.

Det första problemet var att säkra

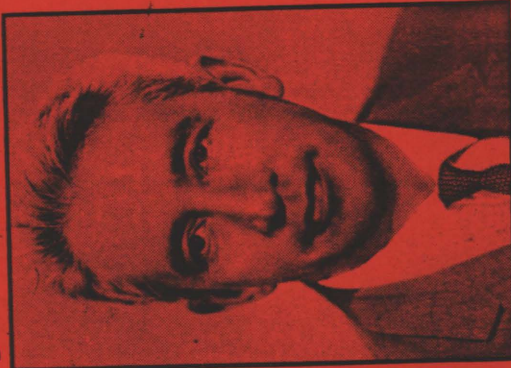

Foto: REPORTAGEBILD

Konstantin Feoktistov, chefskonstruktör till Saljut-7, stred rapporteringen om det mödosamma reparationsarbetet.

tog av sig för reportagen till ryska TV-nyheterna "för att inte oroa publiken".

Alla förråd var djupfrysta och innan vattnet hann tina var kosmonauterna beredda att ta till kylvattnet i sina rymddräkter. Men så långt behövde de inte gå.

Fem dagar efter att ha gått över i stationen testades lägeskontrollsystem och styrmotorer - de fungerade.

Drivmedelsledningarna hade tinat upp och det betydde att Saljut-7 kunde ta emot förrådsfarkoster av typ Progress.

Tre dar senare hade också dricks-vatten- och kylvattnesystemet tinat upp och innetemperaturen började bli under kontroll. Men ända tills Progress-24 dockade den 24 juni - i sexton dygn - bestod osäkerheten och kosmonauterna fick vara beredda att när som helst överge stationen. Förråden i Soyuz-T-13 var ju också begränsade.

Hemlighöller

Allt detta var fördolt för omvärlden tills förr kosmonauten och en av stationens chefskonstruktörer Konstantin Feoktistov tog bladet från munnen i en lång artikel i Pravda i förra månaden. Sen dess har detaljer om rymdstationsrepa-

ratörernas vedermödor stadigt läckt ut.

I augusti blev det dags för en rymdpromenad för att sätta ut extra solpaneler. Solpaneler "äldras" på grund av strålningssomgivningen i rymden och de sovjetiska rymdforskarna har tidigare medgett att detta är ett problem för långtidsbemänskade rymdstationer.

Juni månad förlopte under kamp för att rädda stationen, men sen juli har Djanibekov och Savinykh i allt större omfattning kunnat använda sin tid för vetenskapligt arbete av den typ som rent traditionellt görs på Saljut-stationer: astrofysik, observationer av Jorden och världshaven, materialexperiment. De har deltagit i två stora geofysiska undersökningar, "Kursk-85" och "Gyunchesh-84".

Viktiga lärdomar

Specialmodulen "Kosmos-1669", uppbyggd kring Progress-typens farkost är en första test av självständiga instrumentbärare i koppling till stationen, experimentet pågick från start 19 juli till förstörelse 30 augusti. En anordning kallad "Marija" imiterar "de förhållanden som gör att strålningsskälten uppkommer i närheten av Jorden".

